

Yeni tasarruf bonoları çıkarılıyor

Meclisin dünkü toplantısında

İhracın 50 milyona
iblağı kabul edildiMaliye Vekilimiz
B. Fuat AğıralıMillî Müdafaaya yeniden 57 milyon
liralık munzam tahsisat verildi

Büyük Millet Meclisi dün saat 15 te B. Semsettin Günaltay'ın reisliğinde toplanmıştır. Celse açılınca kürsüye gelen Başvekil Dr. Refik Saydam, Meclise gelen evrakın 10 ila 19 numaralı kanun lâyihalarına ait mazbataların encümenlerce görülmüş, tabedilmiş ve arkadaşlara tevzi edilmiş olduğunu söyleyerek bunların ruznameye alınmasını rica etmiştir.

Reis bu teklifi reye koymuş ve bahis mevzuu lâyihaların ruznameye alınarak müzakere edilmesi ittifakla kabul olunmuştur. Bundan sonra ruznameye geçilmiş, devlet meteoroloji işleri umum müdürlüğü teşkilat ve vazifelerine dair 3127 sayılı kanuna ek kanun lâyihasının geri verilmesi hakkındaki Başvekil tezkere okunarak lâyihaya usulen işlemler, Hatay kadastro itiraz müdretleri hakkında kanun lâyihası da müstacelen müzakere edilerek ikinci müzakeresi yapılabilmek maddelerine geçilmiştir.

Bu arada Türkiye - Almanya, Türkiye - İsviçre ve Türkiye - Macaristan arasındaki muhtelif ticari anlaşmalara dair lâyihalarla, vakıflar umum müdürlüğünün Üsküdar-Kadıköy halk tramvayları şirketindeki hissesinin İstanbul belediyesine devri hakkındaki lâyihaya müzakere ve kabul edilmiştir.

Kızılay cemiyeti ve harp ve afet vukuunda onunla birlikte çalışmak üzere hükümetin müsaadesiyle gelecek bu türlü sivil ve insanî yardım heyetleri namına gelecek olan eşya'nın gümrük resminden muafiyetine dair kanun lâyihasıyla, millî müdafaaya mükellefiyeti kanununun 27 inci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi ve yeniden 25 milyon liralık tasarruf bonusu ihracına dair kanun lâyihaları müzakere edilmiştir.

Maliye Vekilimizin beyanati

Tasarruf bonoları hakkındaki lâyihaya müzakeresi kürsüye gelen Maliye Vekilimiz B. Fuat Ağıralı şu beyanatta bulunmuştur: "Arkadaşlar; yüksek tasvibinize arzolan bu kanun lâyihası amortisman sandığı tarafından hazinenin kefaleti altında çıkarılmasına bundan üç buçuk ay kadar evvel tahsisat vermiş olduğunuz 25 milyon liralık tasarruf bonusu haddinin 50 milyon liralığa dâildir. Memleketimizde ilk defa olarak tecrübe edilmiş olan bu bonolara gösterilen rağbet gerek zaman ve gerek yerken itibarıyla bütün tahminlerin fevkinde olmuştur. Bonolar hasılatının millî müdafaaya ihtiyaclarına tahsis edilmiş olması, bu muvaffakiyetin en mühim amilidir. Şüphe yok ki elde edilen bu netice memleketin iktisadi vaziyetindeki inkisafını, vatandaşların millî müdafaaya işlerindeki fedakârlık hislerini ve halkımızın Cumhuriyet malîyesine olan itimadını göstermek itibarıyla üç noktadan büyük ehemmiyetli halizdir. Kabul buyduğunuz kanunla bu mesut neticeyi görmek fırsatını veren yüksek meclisinizin isabetli kararını bu vesile ile şükranla yâdetmek ve bütün vatandaşlara huzurunuzda teşekkür etmek benim için vazifedir. Bilhassa bu fedakârlık ve itimadın her bakımdan tamamiyle yerinde olduğunu hükümet namına olarak huzurunuzda bir kere daha teyit ve tekrar ederim.

Diğer taraftan tasarruf sahiplerine çok iyi ve ihrac şartlarına göre çok müsaait bir plasan temin eden bu bonoların temin ettiği maddi istifadeye de işaret yerinde olur. Bu itibarla yeniden 25.000.000 liralık bono çıkarılması hakkındaki kanun lâyihasının kabulü gösterilen rağbet ve itimada mukabele ve bunun şükran borcunu ifa mahiyetindedir. Yüksek meclisinize iktiran ettiğim takdirde kanunun müstacelen müzakeresini teklif ediyorum."

Bu teklif üzerine lâyihanın müstacelen müzakeresine karar verilmiş ve müzakere ilemleri lâyihaya aynen kabul edilmiştir. Müteakiben yeniden kürsüye gelen Başvekilimiz Dr. Refik Saydam evelki teklifi kabul edilerek ruznameye alınmış olan on lâyihanın içinde bir defa müzakereye tâbi maddeler olduğu gibi, iki defa müzakere edilecek maddeler de bulunduğunu, binaenaleyh bun-

[Sonu 4 üncü sayfada]

İzmir mektupları

Yazan :

Fahri Rıfkı ATAY

BUGÜN

Üçüncü mektup

2. nci sayfamızdadır



Meclisin dünkü toplantısından bir görünüş

Fener yangınının kasit
eseri olmadığı anlaşıldıKızılay'ın gönderdiği battaniye, elbise ve
çamaşırların muhtaçlara tevziine başlanıldı

Fener yangınında Umurbey camisi civarı yanarken

İstanbul, 22 (Telefonla) — Fener yangını tahkikatiyle meşgul olmakta bulunan müdel umumi muavinlerinden Tahsin Okur'a Fatih kaymakamı Rebi ve diğer alakalılarla belediye mühendisleri bugün yangın yerinde bir keşif yapmışlardır. Hâdisede hic bir kast görülmemiştir. Şüphe altında da kimse yoktur. Patrikhane kapısının çok geç açıldığı ve

yangının bu yüzden büyüdüğü haberi asılsızdır. Sadece kapıcı gürültüden şaşırıldığını, her taraftan duman kapladığı için anahtarları bulmakta müşkülât çektiğini söylemiştir. Vâli ve belediye reisi bugün yangın yerine gitmiş ve harikzedelerle konuşmuş ve kendilerinin isteklerini sormuştur.

[Sonu 4. üncü sayfada]



Fener yangın sahasının umumi görünüşü

Meslekî ve teknik öğretim işlerinin daha
esaslı bir şekilde başarılması içinBir meslekî teknik öğretim
müsteşarlığı ihdas olunduYetiyecek yeni teknik elemanlarla yurdun
endüstri faaliyeti on misline çıkacak

Cumhuriyet hükümetimiz, memleketimizin muhtaç olduğu endüstri mamulâtının mühim bir kısmını yurdumuzda istihsal etmek lâzım olduğuna, geçmiş senelerin verdiği tecrübeler ve mahrumiyetler neticesinde inanimiş ve bir kısım endüstrinin kurulması için ehemiyetli teşebbüslere girişmiştir.

Bu teşebbüslerin ehemiyetini içinde bulunduğumuz ahval, münakaşa götürmez bir şekilde teyit etmiştir. Bu sebeple yurdumuzun endüstri faaliyetini pek yakın bir zamanda bugünkünün on misline çıkarmak ve endüstri hayatının memleketimizde teessüsü ile beraber bunun işletme ve idaresi için lâzım gelen teknik elemanları da beraber yetiştirmek zarureti hissedilmiştir.

Hal ve istikbali düşünerek, hükümetimiz, meslekî ve teknik öğretim sahasında cezri tedbirler almayı ve teknik öğretim müesseselerini ihtiyaçlara cevap verecek şekilde genişletmeye karar vermiştir. Bu maksatla Maarif Vekâletimiz, okuyucularımıza daha önce de haber vermiş olduğumuz gibi, meslekî ve teknik öğretim müesseseleri için çizdiği geniş bir programı tahakkuk ettirmeye karar vermiş ve bu imkânı hazırlayan kanun lâyihası dün Büyük Millet Meclisinde müstaceliyetle müzakere ve kabul olunmuştur.

Bu kanunla Maarif Vekillğine bağlı Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı adı ile bir müsteşarlık tesis olunmaktadır. Hükümet, lâyihayı Büyük Millet Meclisine takdim ederken bu yeni teşkilâtın lüzum ve zarureti şu sözlerle ifade etmektedir:

"Maarif Vekillğine bağlı olup, meslekî ve teknik öğretim müesseselerini idare etmekle muvazaf bulunan meslekî ve teknik tedrisat umum müdürlüğü mevcut müesseselerini bile idare edemeyecek kadar dar bir kadroya maliktir.

Gerek adetleri gittikçe çoğalmakta olan meslekî ve teknik öğretim müesseselerini idare etmek ve gerekse sistematik bir surette adetleri çoğaltılacak olan bu kabil müesseselerin tesisini başarmak üzere meslekî ve teknik öğretimin hem merkez kadrosunu, hem de dışarı teşkilâtını icap ettiği şekilde çoğaltmak zarureti hasıl olmuş ve bu sahadaki işlerin daha seri ve esaslı bir şekilde başarılması için Maarif Vekillğine bağlı olmak üzere bir meslekî ve teknik öğretim müste-

[Sonu 2 inci sayfada]

İşe Müsteşarı

Bir müddettenberi garbî Anadolu vilâyetlerinde tetkik seyahati yapmakta olan İşe Müsteşarı Şefik Soyer dün şehrimize avdet etmiştir. Müsteşar halk ve millî müdafaaya ihtiyaçlarını karşılamak üzere alınan tedbirleri yerinde tetkik etmiş ve alakadarlara lüzum gördüğü direktifleri vermiştir.

Moskova'ya göre

Leningrat önünde
Almanlar
birçok layyare
kullanıyorKiyef şarkında kanlı
muharebeler oluyor

Moskova, 22 a.s. — Leningrad'dan alınan haberlere göre, almanlar Leningrad müdafilerinin yaşamalarını imkânsız bırakmak için pek çok miktarda tayyare kullanıyorlar. Fakat Leningrad'ı müdafa eden ordu azalmıyor, bilakis artıyor, Millî muhafız birlikleri talim gördükçe cepheye orduya iltihak ederek onun yanında harbediyorlar.

Bu kısa cephede haftalardanberi cereyan etmekte olan şiddetli ve kanlı muharebe devam etmektedir. Alman esirlerinin anlattıklarına göre bir çok birliklerin mevcudu yüzde kırka inmştir.

[Sonu 3 üncü sayfada]

Berlin'e göre

Alman kıtaları
Kiyef'i
harabe halinde
buldularCenupta Sovyetlerin
imhası devam ediyor

Berlin, 22 a.s. — Askerî kaynaklardan bildirildiğine göre, alman kıtaları, Kiyef'e girdikleri zaman, kendilerini bolşeviklerin kaçmasından ve yahut imha edilmesinden evvel, yaptıkları tasavvur edilmez derecede büyük tahribat karşısında bulmuşlardır. Şehir ve civar köyler halkını hiç düşünmeden, bolşevikler, halka elzem bütün yiyecek ihtiyatlarını ya beraberlerinde götürmüşler ve yahut yakmışlardır. Elektrik santrallerini ve su yollarını da işlemez bir hale getirmişlerdir. Her tarafta atılmış demiryolları ve köprüler enkazı gözükmektedir.

[Sonu 3 üncü sayfada]

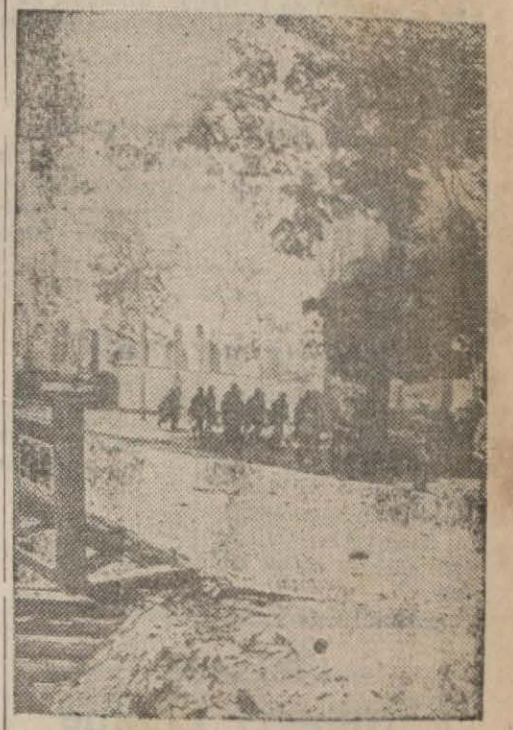
İRAN'DA

Eski Şahın menkul ve
menkul olmayan
malları devrolunuyorSovyetler Kafkasya
arazisini derinliğine
müdafa edecekler

Tahran; 22. a.s. — Pars ajansı bildiriyor : Eski şaha ait menkul ve gayrimenkul malların devrine ait resmî beyanname parlâmentoda okunmuştur.

Eski Şah zamanında zarar görenlerin ziyânı tazmin edilecektir.

[Sonu 3 üncü sayfada]



Alman askerleri bir Rus şehrinin varoşlarına girerken

İzmir meklubu : 3

İzmir'in inkişaf devri

Fahri Rıfkı ATAY

İzmir Eylül 1941

Şehrin ortasında otuz bin karemetre kadar yer işgal eden merkez garajının ilk kısmı yapılmıştır. Burada yalnız, medihleri İstanbul ve Ankara yolcularının ağızından düşmeyen rahat ve zarif İzmir otobüslerini görmüyoruz. Limanı, İzmir hinterlandının muhtelif merkezlerini bağlayan otobüs servisleri de aynı çatının altına ve aynı avlunun içine toplanmıştır. Evet bu servisler 25 hana dağılır. Hareket satları muayyen değildir. Kontrolörleri de imkân yoktu. Şimdi hepsi, bir defa mütehassısların muayenesinden geçmekte, tamiyeri yapılmakta, velev bütün yerleri dolması olsa bile, tamiyeri saatleri ile hareket etmektedirler. İşlek ve kalabalık hinterlandı İzmir arasında, motorlu nakliyat, Türkiye'nin her tarafında olduğundan fazladır. Bu benzin ve makina kıtlığı devrinde bile, merkez garajındaki mütemadi hareket bakmak, bu hususta bir fikir edinmeye kâfi gelir.

Bu münasebet, yul inşaatı ile beraber inkişaf edecektir. Turistik yolların, hiç şüphesiz, her mevsimde sahilden içeriye ve içerden sahile doğru seyyah akıttığını göreceğiz. Garp insanı yetiştirilmiştir. Bergama, Efes, İzmir ve bütün bölge, ziyaretçisiz kalmaz. Bunlar yalnız ümanizma terbiyesi gören frenklerden olmayacaktır. Bu harabeler, ve onların temsil ettiği âlem, şimdi bizim kültür ve terbiye anamız için dedir. Şarktan dönen Atina ve Roma'ya gider ve ancak o kaynaklardan garp medeniyetinin bugünkü merhalesine gelir. Biz artık ne Yunan, ne Roma, ne de Bizans eserlerine yabancı malı diye bakmıyoruz. Şark-İslâm âleminde iken, Endülü veya Bağdat, nasıl araplar kadar bizim de olmuşa, intibak buhranını atlattığımız yeni kültür devrimizde, yeraltından çıkardığımız eserler, üstünde yaşamakta olanlar gibi bizindirler. Bizler bu vatanın, kabuk gibi, üstüne sahip değiliz: içi ve altı da bizindir.

İktisadi, tarihi ve turistik zaruretlere, İzmir'i hinterlandını kesif nakliyata âdeta mahkûm eder. Harp, ilk yol bekesei tamamlanmadan çıktı. Buna rağmen çalışma imkânlarının bulunduğunu zannediyoruz. Esef edilecek bir nokta

var: İzmir'de tütüncülerden dinlediğime göre, merhum Kâzım Dirik zamanında hepsi köylere kadar otomobillerle gidebiliyorlarmış; ve lev toprak tesviyesinden ibaret olsa, en ücra köşelere seyahat etmek imkânı varmış; merhum vali, bilhassa yola, köy çeşme ve mekteplerine ehemmiyet vermiş. Şimdi bu imkânın gittikçe azalmakta olmasından, İzmirli, müteessirdirler.

Çeşme, bütün Türkiye'nin en iyi plajlarından biridir. Yolu iyi ise de asfalt değildir. Sonra küçük kasabanın etrafı ağaçsızdır. Eğer ağaçlama yapılacak olsa, otel ve tesisat bulunsa, meselâ mısırların yaz mevsimi Rodos'a gelmeleri için hiç bir sebep olmadığını, iki yeri de tanıyanlardan işitiyoruz. Tabiatın vermiş olduğunu, biz akim bırakamıyoruz. İzmir şehrinin ve sahillerinin inkişafını meneden ârizi ve bazan da gerçekten mânasız müşkülât şüphesiz zail olacaktır.

Bu harpen sonra birkaç büyük hamle ile işitebileceğimiz iki büyük turizm bölgesi vardır. Biri, kendi etrafı, İzmir körfezi, Yalova ve Bursa havası ile Marmara, öteki de hinterlandı ile beraber İzmir bölgesidir. Bu iki bölgenin içindeki yollar şebekesini birbirine bağlayan bir yol, İstanbul'dan İzmir'e kadar, bütün garbi Anadolu'ya süratle müstesna bir inkişaf temin eder.

Tanzim ve imar, aynı zamanda, ziraî, ticarî ve iktisadî bakımdan, bu kalabalık ve zengin ülkenin en tabii ihtiyaçlarını da temin edecektir. İzmir'e bir değil, birkaç otel lâzım olduğunu o vakit anlayacağız. Bilhassa bu iki bölge ile etrafı hiç bir zaman kıymetini kaybetmeyecek ebedî ziyaretgâhlar'la doludur. Tarih ve hatıralar, biraz kültür sahibi insanları, daima, garp insanıyetinin bu kaynaklarına doğru çekecektir. Ne kadar erken başlasak, o kadar çabuk inkişaf ettireceğiz. Hele bu harpen sonra, geçen cihan harbini takip eden üç dört sene içinde olduğu gibi, abluka ve seferberlik zindanlarından fırlayan seyyah akınlarını kendimize doğru çekecek tertibat alırsak, belediyeler ve hususî idareler, millî müdafa vazifelerinden artırbildikleri emek ve masraflarını bu tertibata sarfedilerse, kazancımızın hudud olmaz.

Güzel terbiyesi muhit

Vedat Nedim TÖR

Güzel terbiyesinde, her terbiye mevzuunda olduğu gibi, muhit'in oynadığı rol, ölçüsüz büyüktür: Temiz bir muhit, en pis insanları bile temizlenmeye zorlar. Güzel yüzü insanları arasında, siz de en somurtkan anınızda bile gülümseyebilir, hiç olmazsa sırıtmağa mecbur kalırsınız. Nezaketsiz, nezaket çağırır. Çalışkan, hareketli bir muhitte tembelle, uyusuk insan yaşamaz. Dedikodudan tiksinen bir cemiyette, Dedikodu mikrobu üreyemez. En geniş mânasından "Güzel" e değer ve önem veren insanlar arasında da Çirkin, Bayağı ve Zevksiz barınmaz.

"Marifet, iltifata tâbidir." sözü doğru ise, aksi de aynı suretle geçerlidir: İltifat, marifete tâbidir!

Biz, sözde-münevverlerce, kabahati hep Halk'a yüklemek âdetimizdir: "Halk, bundan hoşlanıyor; Halk, bunu istiyor" diyerek, kendi acizliği, kendi seviyesizliğini, kendi görgüsüzlüğü, kendi kolay şöhret ve ucuz muvaffakiyet düşünlüğümüzü hep Halkın sırtına ciro ederiz. Halbuki, mutlak ve ebedî bir kanun varsa, o da Güzel'e, İyi'ye, Doğru'nun her yerde ve her zaman halka sevildiği ve tutulduğu. Halka, Güzel ne gösterdiniz de, beğenmedi? Halka, İyi ne verdiniz de, istemedi? Halka, Doğru ne söylediniz de, hak vermedi?

Her şeyden önce biz, münevverler, Halk'a karşı günah işlemekten artık utanalım. Eğer ortada bir kabahat varsa, o halkta değil, bizde'dir.

Biz, Halka bol bol Güzel, İyi, Doğru örnekleri verelim, bakın Halk, onları nasıl baş tacı yapacak? İşte Türk halkı, başmaz bir selim aklın, ölçülü bir asil zevkin ve kuvvetli bir Güzel, İyi ve Doğru ananesinin mirasçısı olan Türk milleti, münevverlerimizin emeğini hiç bir vakit haram etmez; buna inanalım: Ne ekersen, bî n katıyle biçeriz! Bunun en iyi misali İnkılabımızın kendisidir: Bütün diğer harp-sonu inkılapları, rejimleri terör'e, korku'ya dayandırarak kurdular ve korudular. Yalnız Türk İnkılabı, kuvvetini Sevgi'den ve İyma'n'dan aldı. Onun içindir ki, sarsılmıyorduk. Çünkü, insanlar arasında sevgi ve imyandan gayri güvenilebilir bir kenet yoktur.

O halde? Güzele, İyiye, Doğruya tapan bir millet manzarası mı halletmek istiyoruz, daima güzel işler yaratacağız, daima iyi olacağız, daima doğru hareket edeceğiz. Güzel, İyi, Doğru için aklı, feragatla savas, işte münevverlerimizin Ahlakı, bu olacak; ailede, mektepte terbiye sistemimizin Mihveri, bu olacak; iş hayatımızda, meslek ve memurluk münasebetlerimizde daima göz önünde bulunduracağımız Yasa, bu olacak.

Her Türk, kendisini, Güzel, İyi, Doğru prensibine sadık kaldıkça, mesut olacak. Ve aksi takdirde, azap duyacak. Bu tip insanlara şiddetle muhtacdır.

Bütçesi dar bile olsa, sokakları pis, otelleri murdar, abdesthaneleri kerih, lokantaları mülevves, sokak levaları çirkin bir şehrin belediye reisi ve memurları rahat uyku uyuyamayacaklar. Okuyucuya kötü hikâyeler ve bayağı karikatürler veren gazetecinin lokması boğazında düğümlenecek. Güzel eserler yaratmayan tembel sanatkar, döşesinde korkulu rüyalar görecektir.

Çocuklarının ruhunda Güzel'in, İyinin, Doğru'nun aşkını tutuşturamayan öğretmen, yeryüzünde cehennem azabıyla kıvrınacak.

Genelkurmay Adli Müsaviri

Münir Kocaçık

Beden Terbiyesi istişare heyeti

Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü Merkez İstişare Heyeti bugün saat 15 te Ummum Müdürlük binasında toplanacaktır. Bu toplantı ruzaimesinde: Amatörlük talimatnamesi, Müsabaka hasılatının tahsis suretine ait talimatname, Futbol müsabaka talimatnamesi, vardi, Umum Müdürlük ayrıca Heyete bazı talimatname projelerini malumat husulü için arz etmektedir.

Açık Teşekkür

Senelerce çektiğim ıstıraptan boğazımda yaptığım ameliyat ile beni kurtaran Cebeci askeri tabahat tabiatat okulu kulak, boğaz ve burun hastalıkları profesörü mühterem Vahidettin Özkan ile bu ameliyat esnasında hazır bulunan ve kıymetli yardımları gördüğüm başta baş asistan Emin Borat ve asistan Samim, Fahr ve Abdurrahman ve çok yüksek idareci altında bulunan bu ilim ve sefkat yurdunda acılarımı duyurmadan dertleri derman bulmak için savasan ve hastaları bin bir iltihama bakan ve baktıran baştabip profesör Niyazi Gözü ve yardımcısı Cemal ve sefkatli baş hemşire Huriye ve hemşire Halime, Fatma Korkmaz ve Malike'ye ailenen teşekkürler ederim.

Genelkurmay Adli Müsaviri

Münir Kocaçık

Dil dâvamıza gösterilen ilgi

Gazete dilinin özlüğü, arıklığı hakkında yazdığım iki yazımın okurlarım arasında iyi yankılar uyandırdığını görmekte seviniyorum.

Manisa mebusu sayın Refik İnce, gönderdiği bir mektupta "senelerdenberi bilhassa frenkçe kelimelerin kullanılması aleyhinde çalışmaların birisi de benim. Şimdi bir şeyi güzelce okuyup durken bir yabancı kelimeye rastladım, ruhumda âni bir nefret ve isyan hasıl oluyor, okuduğumdan anladığımı da kaybediyorum." diyor.

Sayın mebus bu vesile ile bir profesörün makalesinden ve bu makalede rastladığı on yabancı kelimeden de bahsediyor. Refik İnce'ye göre bu türlü yabancı kelimelere karşılık arayıp bulmak herkesten önce profesörlere düşen bir ödevdir ve onlar bu ödevi yerine getirmezlerse katmerli suç işlemiş olurlar.

Mektup şöyle bitiyor: "Dileğimiz ve dileğinizi şark dilinden kurtulalım derken garp diline kapılmak değil, türkçük

Bir meslekî teknik öğretim müstesarlığı ihdas olundu

(Baş 1 inci sayfa da) sarılı ve bu müstesarlığa bağlı olmak üzere bir teşkilât vücuda getirilmesi kararlaştırılmıştır.

Lâyiha'nın Mecliste müzakere ve kabulü

Maarif Vekâletine bağlı meslekî ve teknik müstesarlığı teşkil hakkındaki kanunun müzakere edilmiş ve Meclis'te kabul edilmiştir.

Millî Müdafa'a encümeni reisi General Kâzım Sevket'in, bu kanun lâyihasını yüksek meclislerin açılmasına bir başlangıç teşkil ettiğini, sanayi nasıl bir memleketin iktisadiyatına tesir ederse, harp sanayinin de harp hizmetlerinin ifasını kolaylaştırmakta çok büyük bir hissesi olduğunu söyleyerek demisti ki:

"Milletimiz varlığını müdafaasında, istiklâlinin müdafaasında mutlak kahramanlığa harp sanayini de ilâve etmek mecburiyetindedir. Millî Seftimiz, büyük başbuğumuzun sanayiye verdiği ehemmiyet burada, huzuru âlinde minnet ve şükranla anmağımız vacibidir. Bu harp sanayine İzzam olan talebinin Millî Müdafa'a Vekâletine her sene böyle yabancı memleketlere gönderilen gençlerin memleketinde bunu yetistirmesinden dolayı iftihar duyuyorum. Evet hükümetimize teşekkür eder ve Maarif Vekillimize de muvaffakiyetler dilerim."

B. Feridun Fikri Bingöl, General Kâzım Sevket'in giriştiği bu teşebbüslerin isabetini izah ettikten sonra Yüksek Mühendis Mektebinin de Maarif Vekâletine alınması suretiyle çok yerinde bir iş yapılmış ve bir vahdet temin edilmiş olduğunu söylemiştir.

Müstakil Grup Reisi B. Ali Râhâ Tarhan (İstanbul) demisti ki:

"Bu lâyiha'dan ve bugün müzakeresine karar verilen diğer iki lâyiha'dan anlaşılıyor ki, hükümet teknik öğretim işini ehemmiyetli eline almıştır. Muhtelif sekill ve derecelerde teknik tahsil erbabının azlığından dolayı yurdumuzda çok ve derin boşluklar vardır. Mevcut müesseseler işlâh ve tevsî etmek, mevcut olmyanları kurmak suretiyle hükümet bu boşlukları doldurmak istiyor. Bunun iktisadî büyük lüzumu ve yurdun müdafaası işine büyük faydası malûmumdur. Köy enstitülerini kurmak ve teknik öğretimi bugünün ihtiyaçlarını karşılayacak seviyeye çıkarmak teşebbüsünü almakla hükümetimiz maarifimizin en esaslı ihtî müessesesinin temelini atmışa bugünkü gerait içinde muvaffak olmuş bulunuyor. Bu bir hükümet için ve Maarif Vekili için hakikaten büyük şereftir. Grupumuz namına bunu tebrik etmek için söz aldım ve esas lâyiha'yı da bir an evvel getirmelerini rica etmek isterim."

B. Rasih Kaplan (Antalya), milletlerin idarede gösterecekleri ehliyet nisbe-i dâre vatanlarına sahip olabildiklerini, idarede ehliyet göstermenin ise ancak ilim sayesinde mümkün olabileceğini söyledi.

Günlük vazifesini temiz, dürüst ve tam yapmanın memurun yüreği burkulacak.

O vakit bırakın, Halk, Hakem olsun: Bakın, Hükümünde hiç şaşar mı?

Büyük Şefimiz İsmet İnönü'nün Bursa hitabelerinden kuvvet ve cesaret alarak karaladığım bu 6 yazıyı yine kendilerinin v e c i z sözleriyle bitireceğim:

"Güzel sanat, Güzel sevgisi deyip geçmeyiniz. Bir milletin terbiyesinde, seviyesinde, yükselmesinde en maddî olanlarda çok kudret göstermek için Güzel sanat sevgisi yü k s e k olmalıdır."

Güzel sevgisinin ne kadar s i h i r l i bir kudret olduğunu bu kadar canlı ifade etmiş bir başka Devlet Reisi tanımlıyor.

liyerek yüksek Meclise getirilmiş olan lâyiha'nın bunu temin ettiğini ilâve etmiş ve sözlerine memleket için çok hayırlı olan bu hareketin yurt için, millet için kutlu olmasını dileyerek son vermiştir.

B. Emin Sazak (Eskişehir), Bu mühim meselenin daha önce bazı tetkiklere muhtaç bulunduğundan tabii olduğu yolundaki müteallim söylediğinden sonra, B. Damar Arıkoğlu, ziraat mekteplerinin de Maarif Vekâletine devri hakkında Maarif Vekilimiz ne düşündüğünü sormuştur.

Maarif Vekilimizin sözləri

Hatırlardan sonra kürsüye gelen Maarif Vekilimiz B. Hasan - Ali Yücel aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

"Arkadaşlarımız burada konuşulan ve mevzuubahs edilen sözleri hakkında düşündüğümüz ki bu kanunların hepsi bittikten sonra müteallim söyleyebileceği yüksek heyetimize maruzatla bulunayım. Fakat görüşümü ki Damar arkadaşımızın samîi gibi, daha önce burada konuşmuş olan arkadaşlarımızın müteallimleri beni daha evvel söz söylemeye sevketti.

Bugün huzurunuza takdim edilmiş olan lâyiha'lar, geçen gün muvakkat encümenin kurulmasını istihbar için kürsüye geldiğim zaman arzettiğim gibi esaslı ve büyük bir programın tahakkuku için hazırlanmış mahiyetinde olan kanun lâyiha'larıdır. Nasıl ki biz Türkiye'de ilk öğretim dâvâsını halletmek için ve yüzde yüz halletmek için tesbit ettirmiş program ve o programı tahakkuk ettirmek kanununa göre böyle hazırlayıcı lâyiha'lar hazırlanmışa getirmişti. Bugün de vaziyetimiz aynıdır. Bu program alâkalı vekâletlere teknik edilmektedir ve tetkikat yakında bitecektir, şimdilik taslak halindedir; kâileştikten sonra prensipleri ve metodları tesbit edilmiş olduğu için kanun haline gelebilecektir ve umuyor, teğrisaninde devresinde huzurunuza sunulabilecek.

Bu hazırlığı yapabilmek için evvel Maarif Vekâleti teşkilâtı içerisinde bize teknik ve meslekî öğretim müesseselerini ve ne de bu meseleler üstünde düşünüp tedbir almak mümkündür. Onun için merkez teşkilâtımızı bu esaslı dâvaya hazırlamak ve halletmek için genişletmek istaryındayız. Kanun lâyiha'larından biri bu genişletmeyi ihtiva eder. Kanun lâyiha'larından ikincisi bu genişlemenin istilzam ettiği kadroları ihtiva eder. Bunun bölge kanunları ve devlet memurları maaşları'nın tevhî ve teadülüne dair olan kanunlarla alâkalı kısımları vardır. Üçüncü kanun Yüksek Mühendis okulunun ve Teknik okulunun Maarif Vekâletine devri; dördüncü kanun da bu yapılmış olan genişlemenin istilzam ettiği parayı ihtiva eder. Huzurunuza gelmiş olan, bu dört kanundur. Şimdi müzakere edilen Yüksek Mühendis ve Teknik okullarının Maarif Vekâletine devri kanun lâyihasıdır. Memleketimize çok değerli fen adamları yetistirmiş olan Yüksek Mühendis okulu nun ve Teknik okulunun Maarif Vekâletine devri meselesi teknik ve meslekî öğretimi bir bütün olarak müteale eden hükümetin bu bütünü bir ele vermesi ve Maarif Vekilimizin vazifeleri arasında görmesindendir. Nitekim tevhidî tedrisat kanununun "Türkiye'deki bütün müessesatı ilmiye ve terbiyeye Maarif Vekâletinin idaresinde", suretinde verdiği vazife bugün size bir kanun lâyihası şeklinde sunuluyor.

Yüksek mühendis okulumuz da bir terbiye ve tedris müessesesidir. Teknik okulla beraber. O halde Maarif Vekilimize idaresi kanunî bir icaptır. Emin Sazak arkadaşımızın buyurduğu gibi, muvakkat encü-mende de aynı endişeyi izhar etmişlerdi, benzer de dilim döndüğü kadar kendilerine cevap vermişim. Yüksek Mühendis okulunun bütün şubeleri Nafia Vekâletinin alâkadâr, etmez. Meselâ maden şubesi. Maden şubesi M. T. A. enstitüsü İktisat Vekâletine bağlı olduğundan orayı alâkadâr eder. O halde buyurdıkları prensipten hareket ederek şöyle olacaktı. Tıp fakültesi Şihyeli alâkadâr ediyor, Şihyeye vermi, yüksek mühendis maden kısmı İktisat Vekâletinin alâkadâr eder oraya vermi, hukuk Adliyesi alâkadâr eder, oraya vermi. Yüksek Mühendis okulunda tayyarecilik şubesini açtığımız zaman ya Genelkurmay veya Millî Müdafaaya raptetmeli, ve yahut Hava Kurumuna bağ-

lar. Osman Şevki Uludağ (Konya), Maarif Vekâleti merkez teşkilâtında bu vekâlete bağlı şihî teşkilât idare edecek bir makam bulunmadığını söylemiş, Maarif Vekilimiz de esasen bu mevzu meşgul olduğunu, bütün memleketlerdeki maarif teşkilât kanunları üzerinde tetkikler yapıldığını ve yakında Büyük Millet Meclisine merkez teşkilâtı hakkında yeni bir kanun lâyihası getireceğini söylemiş.

Bu iki suale Maarif encümeni namına kürsüye gelen Nevzat Ayaş'dan sonra Maarif Vekilimiz B. Hasan - Ali Yücel su cevabı vermiştir:

"Müsaade buyursanız burada evvel beden terbiyesi meselesi mevzuu bahis oldu. Bizim Maarif Vekilliğinde beden terbiyesi müdürlüğünün vazifesi merkez teşkilât kanunumuzun 5 inci maddesinde sarıh olarak vardır. Beden eğitimi ve idareci direktörünün göreceği işler şunlardır: Okullarda beden eğitimi ve idareci işleri. Kültür Bakanlığında dayanan işler..."

Şimdi, umumî halk beden terbiyesi meselesi ve okul dışında kulüp tesisi ve diğer hususlar Yüksek Meclisin kabul buyurduğu bir kanunla Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne tevdi edilmiştir. Bizim beden terbiyesi mesuliyetimiz A fıkрасında zikredilmiş olan okullara ait işleri yapmaktır. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü ile vekilimiz daima temas halindedir. Ana meseleler üzerine temas etmek için, fakat teferruat hakkında tabii bir bilgilizyotadır. Bu na meselelerden biri meselâ adam yetiştirme meselesi. Gazi Terbiye Enstitüsünde Beden Terbiyesi Direktörlüğüne istediği elemanları imkân nisbetinde talebe olarak alıp yetiştiriyoruz.

Antikite meselesine gelince: demin de arz ettiğim gibi teşkilât kanununun teknik öğretim dışındaki diğer kısımlarına hiç de kunmadık. Dokununca antikite meselesi sine de ele almak, Osman Şevki arkadaşımızın buyurduğu gibi Şihâ Müdürlüğüne de Maarif Şihâsi meselesine de dokunmak zâ-mıdır. O zaman merkez teşkilât kanununu esaslı surette tādili icabettirecek bir iş yapmış olurduk. Halbuki bugün biz teknik öğretim meselesini alıp teşkilât kanunumuzda ona dair olan maddeyi değiştireceğiz huzurunuza gelmiş bulunuyoruz. Onun için arkadaşlar antikite meselesi ve diğer mevzuatın üzerinde konuşmalıyım. Esasen söz veriyorum, çok yakında bir maarif teşkilât kanununu huzurunuza getireceğiz. Onun için böyle cüzî bir sekkile konuşmamız da fayda mülahaza etmiyorum. Ben vekilim yapacağım, getireceğim size bu kanun (Muvafık, muvafık sesleri).

Vekilin bu izahatından sonra üç kanun lâyihası da müzakere ve aynen kabul olmuştur.

Bu işte adının lâkırdısı mı olur? Amerika harbe yaklaşıyor mu?

— Bir kilometre daha yaklaşıyor mu?

— Bir mil daha yaklaşıyor mu?

— Bir kilometre daha yaklaşıyor mu?

— Bir mil daha yaklaşıyor mu?

— Bir kilometre daha yaklaşıyor mu?

— Bir mil daha yaklaşıyor mu?

— Bir kilometre daha yaklaşıyor mu?

— Bir mil daha yaklaşıyor mu?

SPOR

Hakem komitesi toplantısı

Bölge Hakem Komitesi Başkanlığının dan: Hakem komitesi ve hakemler bu akşam saat 18 de bölge merkezinde bir toplantı yapacaklardır. Alâkadarların muayyen saatte bölgede bulunmaları rica olunur.

Lik heyeti toplantısı

Futbol Ajansından: Lik heyeti 24-9-1941 çarşamba günü saat 18 de bölge merkezinde toplanacaktır. Mümessillerini bu toplantıya göndermeleri kulüp başkanlarından rica olunur.

İngilizler üzüm ve incir alıyorlar

İzmir, 20 (Telefonla) — İngilizlere 5 bin ton üzüm ve 10 bin ton incir satışı için anlaşma yapılmıştır. Fiyatlar iyidir. İncirin 5 bin ton vâdelidir. İhracatçılar tevzi İstisat Ticaret Vekâletine tasdik edilince teslimata başlanacaktır.

Dün yurdun muhtelif yerlerinde zelzele oldu

Ankara: 22. a. a. — Aldığımız haberler, bu sabah 0,50 de Eskişehir, Kütahya, Afyon, Uşak ve Emed'de birer yer sarsıntısı olduğunu bildirmektedir. Zarar yoktur.

Denizli halkevinde kurslar

Denizli, 22. a. a. — Dün halkevinde bir çeşitlilik, gapkacılık ve elişleri kursu açılmıştır. Evetle açılmış olan ev konserveciliği kursu çalışmalarına devam etmektedir.

Mesut bir nikâh

Devlet Konservatuarı ilk mezunlarından Muazzez Yücesoy ile Ertuğrul İğn'in nikâhları dün Ankara belediyesinde profesörleri, arkadaşları ve akrabalarının huzurıyla yapılmıştır. Genç ve kıymetli sanatkarlarımızı tebrik eder ve mesut bir hayat temenni ederiz.

— (BU GECE) —

Nöbetçi Eczane

Sebat Eczanasi

YANKILAR

yapmaktadır."

Bir başka okurum, Siyasal Bilgiler Okulu talebesinden İbrahim Öztürk de bir mektup ve bir makale gönderiyor. Mektup, gençliğin dil dâvâsında bütün heyecanıyla seferber olduğunu belirtmektedir. Yazı da diyor ki:

"Bir an evvel Türk dilinin istiklâli için tedbirler alınmasını istiyoruz ve bütün gençlik şunu soruyor: Türk dilini bu havadan kurtarmak için daha ne kadar bekliyeceğiz?"

Bu genç okuruma sağlıklı olabiliriz ki uzun zaman beklemeyeceğiz; Her büyük dâvâmsız gibi dil dâvâmsız da büyüklerimiz ve en büyükümüzün eli altındadır; yüreyecektir!

İzafiyet!

Bir amerikan mecmuasında okudum:

Meşhur Aynştayn bir gün misafirlikte bulunuyordu. Ev sahibi kadın, profesöre şöyle bir sual sordu:

— Birkaç basit kelime ile şu izafiyeti izah edebilir misiniz? Aynştayn cevap verdi:

— Kırdı sıcak bir günde gözleri kör olan bir dostuma birlikte yürüyordum. Kendisine süt içmek istediğini söyledim.

Kör dedi ki:

— İçmenen ne olduğunu biliyorum; fakat süt nedir?

Cevap verdim:

— Beyaz bir mayidir.

— Mayinin ne olduğunu biliyorum; fakat beyaz nedir?

— Kuğu kuşunun tüylerinin rengi!

— Tüylerin ne olduğunu biliyorum; fakat kuğu nedir?

— Kuğu mu? Kıvrık boyunlu bir kuş.

— Boyun nedir biliyorum, fa-

DIŞ POLİTİKA

Rusya ve İngiliz
Amerikan yardımı

Uç ay evel, Sovyetler Birliği Almanya ile harbe tutuşur tutuşmaz, İngiltere ve Amerika, ruslara elden gelen yardımda bulunacaklarını vaat etmişlerdi. Rusya üzerine alman tazyiki arttıkça, bu yardım tekrarlandı. İran yolunun, Rusya'ya yardım yetiştirmek için açıldığı İngilizler tarafından gizlenmemektedir. Simalde Spitzbergen adasını işgalde de yardım meselesiyle alakadar gösterilmiştir.

Bu yardım meselesi bahis mevzuu olduğu zaman, hatırla tutulması lazım gelen bir nokta şudur ki, Rusya'ya en müessir yardım, garp cephesinde bir harekettir. On dokuzuncu asrın ikinci nisfından sonra Avrupa kıtası üzerinde teessüs eden muvazene, şark ve garp devletlerinin orta taraftaki devletlere karşı işbirliğine dayanıyordu. Böyle bir muvazenenin teessüs etmediğini Korfulu bir politika adamı olup da Çarın hizmetine giren ve Viyana kongresinde rus müşavirleri arasında bulunan Gapo d'Istria görmüş ve Çar Birinci Aleksandr'a verdiği bir raporda Fransa'nın zayıflatılmasına yer verilmemesini tavsiye etmişti. Filhakika bu politikacının nasihatini ilmi olan Çar, Napolyon muharebeleri neticesinde Fransa'nın parçalanmasına mâni olmuştu.

On dokuzuncu asır içinde Almanya, birliğine kavuşmadığı, yani henüz Prusya'ya inhisar ettiği zamanlarda bile, hangi büyük devletle yalnız başına dövüşmüş ise, galip gelmiştir. 1866 senesinde Rusya'yı bitaraf kalmaya imale ettiği için Prusya Avusturya'yı ezdi. 1870 senesinde gene Rusya bitaraf kaldı. Bundan Fransa'yı mağlup etti. Hal böyle ki gerek 1866 harbinin ve gerek 1870 muharebesinin neticeleri Almanya'yı takviye etti. 1866 harbinin son evel, yalnız bir Prusya iken, bu harbin sonunda şimali Almanya konfederasyonunun lideri oldu. 1870 harbinden sonra da alman imparatorluğunun başına geçti. Almanya, iki cephe arasında sıkıştığı içindir ki 1914 harbini kaybetmiştir. Şu halde Almanya, iki cepheye harbetmedikçe şarkta da garpte de zafer kazanabilir. Binaenaleyh Almanya'nın Avrupa kıtası üzerinde hegemonya kurmasına mâni olmak için kıtanın şarkındaki ve garbindeki devletlerin birbirine yardımda bulunmaları lazımdır. Birbirine en iyi ve en müessir yardım ancak bu suretle temin edilebilir.

Bu, Avrupa muvazenisinin alfası olduğu halde 1939 senesi ağırtosunda Rusya, Almanya ile pakt imzalatılarak fransız-alman harbinde bitaraf kaldı. Neticede Fransa, 1870 harbinden daha büyük bir hezimet uğradı. Bundan sonra da şarka döndü. Şimdi Rusya, yardım için garbe bakıyor. Tipki Fransa, 1940 senesi yazında yardım için şarka baktığı gibi.

Bu yardım gelmeyince, İngiltere ve Amerika'dan harp malzemesi, tank ve tayyare şeklinde yardım temin etmeye çalışmaktadır. İngiltere'nin ve Amerika'nın Rusya'ya temin etmekte oldukları malzeme, meki niyetinde olduklarına şüphe yoktur. Fakat askeri hareket üzerinde en büyük ölçüde müessir olacak bir nisbet ve süratte bu yardımın yeteceği çok şüpheli görünüyör. Rusya'ya yapılacak yardımın müessir olabilmesi için ölçüsü büyük olmalıdır. Çünkü geniş saha üzerinde yapılacak olan alman-rus harbinin zayıfları da o nisbette büyüktür. Ruslar üç ay zarfında en aşağı on iki bin tayyare ve on beş bin tank kaybetmişlerdir. Bundan başka Leningrad'taki ve Dnieper havzalarındaki endüstri mntakası almanların ellerine düştüğü gibi, Don havzası da almanlar tarafından işgal edilmeğe üzeredir. Böyle on binlerce varan tayyare ve tank zayıflatılmalı ve ondan sonra da Rusya'ya yardım yetiştirilmeli. Bu şartlar altında Rusya'ya hareket üzerine müessirleşebilecek çok şüpheli görünüyör.

Ruzvelt ile Çorçil arasında Atlantik denizinde yapılan mülakatla Moskova'da bir konferans toplanmasına karar verilmisti. Konferansın azaları nihayet tayin edilebildi ve bunlar Moskova'ya gitmek üzere yola çıkmışlardır. Haber ve Nazir Lord Beaverbrook, Amerika'nın Molotof temsil edeceklerdir. Fakat uzun vadeli olacakları anlaşılan bu yardım işi görüşülürken, İngiltere, yare göndermiştir. Londra'dan harp verildiğine göre, bu hafta zarfında İngiliz fabrikaları tarafından

Berlin'e göre
Alman kitaları
Kiyef'i
harabe halinde
buldular

(Başı 1. inci sayfa)

Halk, bu suretle zaruri ihtiyaç maddelerinden tamamiyle mahrum bırakılmıştır. Alman askerleri, bilhassa istihkâm birlikleri, alman kitalarının ilerlemesine ve işlerine yarıyan sokaklardan ve yollardan, bütün münasibleri ve kara mayın barajlarını kaldırmışlardır. Bu suretle işe kolları, muharip birlikleri yakından takip edilebilmektedir. Fakat bolşevikler, tahrip hırsları ile halkan on binlerce kişinin hayatını en zalim bir tarzda tehlikeye koymuşlardır.

Alman hava kuvvetlerinin faaliyeti

Berlin, 22 a.a. — D.N.B. nin askeri bir menbada öğrendiğine göre, şark cephesinin cenup bölgesinde, alman hava kuvvetleri çevrilmiş olan düşmanın imhasına 20 eylüde de büyük ölçüde iştirak etmiştir. Alman stekmaları, birbirini ardınca giden dalgalar halinde hücumlarını Kiyef'in şarkında düşman kamyon kafilelerine, kıta tecemmüllerine ve motorlu vasıtalar kafilelerine tevch etmişlerdir. 900 den fazla düşman kamyonu tahrip olunmuş ve sayısız miktarda diğer harp malzemesi imha edilmiştir. Düşman ağır kanlı kayıplara uğramıştır.

Almanlar Briansk'ı işgal etmemişler

Berlin, 22 a.a. — 18 eylül günü nesredilen 181 numaralı sovyet resmî tebliği, Briansk'ın 3 eylüde alman kitaları tarafından işgal edilmiş olduğunun alman resmî tebliğinde haber verildiğini bildiriyor ve aynı zamanda bu iddia edilen işgal sırasında almanların gıya pek ağır zayıata uğradıklarını ilâve ediyor.

Bu hususta askeri menbalardan öğrenildiğine göre, alman resmî tebliğinde Briansk'ın işgal edildiği hakkında hiç bir iddiada bulunulmamıştır. Almanlar tarafından bu şehrin işgali için hiç bir teşebbüs de yapılmadığı cihetle bu yolda kayıplara uğranılmış olması da bahis mevzuu olamaz.

Sovyetler kuvai külliyei geri çekiyorlar

Budapeşte, 22 a.a. — Macar ajansı bildiriyor:

Ukrayna'da müttefik orduların hareketi, günün güne genişleyen stratejik bir çerçeve dahilinde inkişaf etmektedir. Sımdiy kadar elde edilen neticeler hakkındaki malumat gizli tutulmakta olduğundan macar askeri mahfillerinin tebliğleri, evcelle tesbit edilen program dahilinde düşmanın şiddetle takip edildiğini bildirmekten ibaret kalmaktadır.

Bazı mahallelerde sovyet kuvvetleri ancak geride bıraktıkları kitalarla müdafada bulunuyor ve kuvvetlerinin kısmi küllisini durmadan geri çekiyorlar.

Henüz hücumu uğramamış olan bölgelerde, düşmanın müdafaa, zaaf alımleri göstermektedir. Bundan maada, macar cephesi karşındaki sovyet kitalarının girişikleri teşebbüsler de zaafa uğramış ve macar teşekkülleri, bu teşebbüsleri kolaylıkla püskürtülmüşlerdir.

Düşmanın hava faaliyeti birkaç zayıf bombardıman teşebbüsünden maada hep beyanname atmağa inhisar etmektedir.

Stokholm'da kurtarılan Rus denizcileri

Stokholm, 22 a.a. — İsveç bahriye nezaretinin nesrettiği tebliğde bildirildiğine göre, sovyetlerin Baltik donanmasına mensup 60 rus denizcisi, İsveç sahil gemileri tarafından Stokholm yarım adası açıklarında kurtarılmıştır. Bu denizciler, göz altına alınmışlardır.

Japonlar cenubi Çin'de büyük ölçüde askeri harekâta giriştiler

Canton, 22 a.a. — Cenubi Çin'deki japon seferi kuvvetlerinin matbuat dairesi bildiriyor:

20 eylül günü güneş doğmadan cenubi Çin'deki japon kuvvetleri Vester'in cenup bölgesinde Çunking kuvvetlerine karşı büyük ölçüde harekâta girişmişlerdir. Bu kuvvetler, şimdiki seri bir yürüyüş yapmak üzere bulunuyorlar. Bu harekât henüz bu bölgede harekât yapmakta bulunan Çunking kuvvetlerini imha etmek ve aynı zamanda bu bölgenin işasını temin eden müteaddit küçük yolları kesmek gayesini gütmektedir.

imal edilen tanklar da Rusya'ya gönderilecektir. Fakat Rusya son birkaç gün içinde henüz fabrika kapasından dışarı çıkmayan bu yardım belki de yüz mislini zayı etmiştir. Şu cihet de unutulmamalıdır ki askeri hareketin son inkişafı, alman-rus harbinde yeni bir safha açmaktadır. Belki bu yeni safhada Rusya'ya yardım yalnız harp malzemesi göndermeye inhisar etmeyecek. İngiltere Kafkasların müdafaa için Rusya ile askeri sahada işbirliği yapmak mecburiyetini hissedecektir ve söylemeye lüzum yoktur ki yalnız malzeme yollamak suretiyle yapılması düşünülen yardımın geç kaldığını ispat eden bu çeşit yardımın da kendisine mahsus güçlükleri vardır.

A. Ş. ESMER

Moskova'ya göre
Leningrad önünde
Almanlar birçok tayyare kullanıyor

(Başı 1. inci sayfa)

Bu esnada geniş cephenin öteki ucunda bulunan Odesa'nın müdafileri de son günlerde bazı noktalarda mevzilerini iyileştirmişlerdir. Düşmanın taretmişler ve hiç bir yerde gerilememişlerdir. Almanların romenlerin limandan biraz uzakta bulunan ve geyrin sayıfıysı olan Lustdorf ve Dalmik köylerine karşı yaptıkları taarruzlar katli olarak püskürtülmüştür. Müdafilerin taarruz kabiliyeti de artmakta ve düşmana ağır zayıat verilmekte devam etmektedir.

Odesa müdafaa gün geçtikçe kuvvetleniyor

Londra, 22 a.a. — Moskova radyosu, dün akşamki nesriyatında Odesa müdafaa-sının hergün gittikçe kuvvetlendiğini ve müdafilerin muazzam Alman kuvvetlerine ağır zayıat verdiklerini bildirmiştir.

Spiker şunları ilâve etmiştir:

"Dnieper üzerinde kâin Hortizzaz adasının istirdadı üzerine ada ahalisi adayı istirdat eden Sovyet kitalarına, vahşiyane bir surette öldürülerek üzerlerine hafif bir toprak tabakası örtülmüş bulunan, üç Sovyet askeri ile bir hastabakıcı kadının müsterek mezarını göstermişlerdir."

Kırım yolu kesildi mi?

Londra, 22 a.a. —Londra'nın salâhiyetli kaynaklarından beyan olunduğuna göre, eğer almanların Azak denizine vardıkları iddiası doğru ise, düşman Kırım yolunu kesmiş demektir, ve hedefinin de Rostof'a tecrit etmek olması muhtemeldir.

Almanların ileri yürüyüşlerine Kiyef'ten öteye devam ettiklerini gösteren bir işaret yoktur. Fakat bu cepheye çok şiddetli muharebelerin olduğuna şüphe yoktur.

Smolensk etrafında ve Leningrad mntakasında hareket hakkında hiç bir haber yoktur.

Sovyetler Birliği tank istiyor

Londra, 22 a.a. — Sovyetler Birliği büyük elçisi M. Maiski, "Sovyetler Birliğine gönderilecek tanklar" haftasının başladığı gün olan dün, Büyük Britanya hakkında bir habetabe bulunmuştur. M. Maiski, büyük askerler uyardıran bu habetabında demiştir ki:

"Tanka ihtiyacımız var. Başka tanklara ve daha çok miktarda tanka ihtiyacımız var. Sovyetler Birliğinde de birçok tank imal edilmektedir. Fakat 3000 kilometrelik bir cephe üzerinde Sovyetlerin tank zayıatı büyüktür. Kendi gavretlerimizi takviye için sizin de acele yardımınıza ihtiyacımız var. Tanklarımız ziyan edilmeyeceklerdir. Bunlar derhal muharebe hattına gireceklerdir. Bu tankları müsterek düşmana karşı pek iyi kullanmasını biliyoruz. Bunun en mükemmel delili, Sovyet milletleri ve Sovyet kuvvetleri tarafından Hitler Almanyasının barbarlarına karşı üç aydanberi yapılan parlak mücadeledir. Bize ne kadar çabuk ve ne kadar çok tank gönderirseniz naziler o kadar çabuk mağlup edileceklerdir. Sizinle müsterek bir cephemiz vardır. Tank takviyelerinizi harbin bütün ağırlığını yüklenen cephe bölgesine derhal gönderiniz. Süratle ve elinizden geldiği kadar tank gönderiniz. Vaktinde ve yerinde veren iki kat vermiş sayılır."

Kiyef tahrip edildikten sonra...

Londra, 22 a.a. — Berlin, alman kitaları Kiyef'e girdikleri zaman kendilerini "tasavvur edilmedik derecede büyük tahribat" karşısında bulmuş olduklarını bildiriyor. Bu beyanat, evcele gene mihrer kaynaklarından yapılmış olan beyanattan tamamiyle aksidir. Filhakika, mihrer kaynakları, daha evel şehri hemen hemen sağlam olarak ele geçirmiş ve rusların tahrip taktiklerini tatbik edememiş olduklarını bildirmişlerdir.

İngiliz ve amerikan müessilleri Moskova'da

Moskova, 22 a.a. — Moskova radyosunun bildirdiğine göre, Moskova konferansına iştirak edecek olan İngiliz ve amerikan müessilleri Sovyetler Birliğine varmışlardır.

Alman zayıatı

Londra, 22 a.a. — Annalist, askeri vaziyet hakkında diyor ki:

Almanların şark cephesindeki hareketin ilk üç ayı zarfındaki kayıplarının ilk mufassal listesini nesretmek için Kiyef'in zaptını beklemiş ve bu ilk listeyi o zaman nesretmiş olmaları manidardır.

Almanlar, 400.000 den fazla kayıpları olduğunu kabul ediyorlar. Fakat eksperler, bu rakamı gülünç derecede ufak bulmaktadırlar. Surası muhakkaktır ki alman başkumandanlığı, bu listeyi dahi nesretmeye cesaretten evel, göz boyamak için herhanşıl bir muvaffakiyeti bildirmeye beklemiştir.

Kiyef'in şarkında kanlı muharebeler oluyor

Londra, 22 a.a. — Kiyef'in Moskova tarafından bildirilen kayıplı üzerine şimdiki bütün alaka, bu şehrin şarkında cereyan eden kanlı muharebe üzerinde toplanıyor. Bu mahalde Kızılordu ve milis müfrezeleri geri hareketini parlak bir surette idame ediyorlar. Almanlar, Kiyef'i harabe halinde bulduklarını istemiyerek itiraf etmişlerdir. Buna göre marşal Budlennin'in yalnız kitaları değil, sıvıl halkı da geri çekmeye muvaffak olduğu anlaşıyor.

Bundan, büyük mikyasta hazırlıklar yapılmış olduğu ve Kiyef müdafileri tarafından neticeleri, şehrin şarkında verilecek muharebe de almak ümidyle planlar tesbit edilmiş olduğu manası çıkmaktadır.

İRAN'DA

Eski Şahın menkul ve menkul olmayan malları devrolunuyor

(Başı 1. inci sayfa)

İran kabinesini kimler teşkil ediyor?

Tahran, 22 a.a. — Pars ajansı bildiriyor: Furugî Han'ın hastalığı dolayısıyla adliye nazırı Ahi, parlamentonun 21 eylül tarihli içtimada kabinenin aşağıdaki zevattan teşekkül eteceğini bildirmiştir:

Başvekil: Furugî Han, adliye nazırı: Ahi, sanayi ve maadin nazırı: Hekmât, hariciye nazırı: Süheylî, sihiye nazırı: Merat, münakalat nazırı: Dr. Sacadî, iktisat ve ticaret nazırı: Golsayan, dahiliye nazırı: general Ahmet Nahcavan, dahiliye nazırı: general Cahabânî, maliye nazırı: Dr. Tafigî, maarif nazırı: Dr. Sadık, Posta, telgraf ve telefon nazırı: Sayah, ziraa nazırı: Hakimî.

Müteakiben hükümetin programı okunmuştur.

Müstakbel İran siyasetinin ana hatları

Tahran, 22 a.a. — Royter ajansının Tahran'daki hususî muhabiri bildiriyor: "Müstakbel İran siyasetinin ana hatlarını tesbit edilmeye üzerine, şimdiki garbi Afrika'dan itibaren Asya ve Avrupa'dan geçerek Mürmansk'a kadar giden İngiliz-Sovyet cephesi üzerindeki tehlikeli boşluklar doldurulmuş bulunmaktadır. Müttefiklerin başlıca petrol menbaları aleynine müteveccih olması muhtemel bir Alman ileri hareketine karşı başlıca seddi teşkil eden Kafkasya'nın müdafaa şimdiki müttefikler bir derinlik üzerinde Sovyet kitaları tarafından hazırlanmaktadır. Bu müdafaa hatlarının gerisinde İngiliz kitaları bulunacak ve bu kuvvetler İngiltere'den, Bri-tanya imparatorluğundan, ve Amerika'dan Rusya'ya gönderilen malzemenin geçeceği minakale yollarını muhafaza edeceklerdir. Malzemenin gönderilmesi şimdiden tamamlanmak yolundadır. Fakat İran'ın dahili vaziyetinde daha büyük bir istikrar bulunması bu hususta ilk lüzumlu amildir. Bu istikrarın hasıl olması için bilhassa geriye kalan Mihrer ajentlerinin da ele geçirilmesi icap etmektedir. Bunlar arasında 150 Alman, 4 tehlikeli İtalyan, Kudüs başmüftüsü ve müteaddit Raşit Ali taraftarları vardır. Şimdi İsfahan'da bulunan eski Şaha ileride tatbik edilecek muamele, Bri-tanya, Sovyet ve İran hükümetleri arasında müzakere edilmektedir. Muazzam servetinden bir kısmını İran milletine terkettigine dair eski Şah'tan bir vesika almak üzere İran hükümeti, müsaririneyle uzak akrabalarından biriyi diğer bir şahsiyeti İsfahan'a göndermiştir. Murahhas, İran cuma günü İsfahan'a gelmişse de, eski Şah'ın yapılan talebe mukavemet edip etmediği malûm değildir.

Halk yeni şahı seviyor

"22 yaşında olan yeni Şah Mohammed Rıza Pehlevî, İran milletinin umulmadık bir derecede sevgisini kazanmakta ve eski rejimin hatırasını kabil olduğu kadar süratle ortadan kaldırmaktadır."

"Parlamento, bundan bir ay evel, kimsenin bahis mevzuu etmeye cesaret edemeyeceği kanunların islahı ve yeni kanunların tatbiki meselesini teklif etmek üzere müteaddit komisyonlar teşkil etmiştir. Hâli icap eden en büyük mesele, İran'da bütün hususî ticarî teşebbüsleri bilkuve bogmak derecesine gelen inhisarlardır. İnhisarlar, memleket bühtesine büyük kârlar temin ediyor idiyse de, bunlar Şah tarafından kanunsesiye uyumyan şekillerde veriliyor ve temin edilen kâr aynı zamanda Şah tarafından da alınıyordu.

"İranlıların devamının önüne geçmek istediği diğer bir mesele de, kabinenin parlamento üzerinde müessir olmasıdır. Mevcut 136 mebrus, şimdiki kanunsesi ile tayin edilen haklarına devamlı surette riayet edilmesini temine çalışıyorlar. Maamafih, bir güçlük de parlamentonun büyük bir kısmının şimdiki parlamentonun büyük intihabat yerine serbest seçim yapılması, diğer bir kısmının ise, kabil olduğu kadar uzun zaman sandalyelerini muhafaza etmek istemesidir.

"Bu ihtilâf, bir diktatörlüğün demokrasiye tahavvülünde kaydedilecek diğer birçok müşküllerin belki de bir mukaddi-mesidir."

Tahran henüz işgal edilmedi

Smia, 22 a.a. — Resmî tebliğ: Fena hava şeraiti dolayısıyla, son günlerde İran ve Irak'la muhaberat Arizaya uğramış bulunuyor. Basın ve radyoların müttefik kitaların Tahran'ı işgal etmiş olduklarına dair verdikleri son haberlerin doğru olmadığı şimdiki anlaşılmıştır. Müttefik kuvvetler, hâlâ şehrin dışında bulunmaktadır.

Asker ailelerine yardım talimatnamesi

Asker ailelerine yardım kanunu nun tatbik tarzını gösterir talimatnamenin Dahiliye Vekâletince hazırlığı bitirilmiştir. Talimatname önümüzdeki günlerde mütaleaları alınmak üzere alâkalılara gönderilecektir.

RESMÎ TEBLİĞLER

İngiliz hava tebliği

Londra, 22 a.a. — Hava ve dahili emniyet nezaretlerinin tebliği:

Dün gece düşman tayyareleri İngiltere üzerinde küçük mikyasta faaliyet göstermişlerdir.

Gecenin ilk saatinde İngiltere'nin doğu ve doğu-cenup sahillerine birkaç bomba atılmış, birkaç kişi hafif yaralanmıştır. Az hasar vardır.

İngiliz tayyareleri şimali Fransa'ya akın yapılar

Londra, 22 a.a. — Hava Nezaretinin tebliği: Dün öğleden sonra bombardıman tayyarelerinin ve büyük avcı teşekküllerinin iştiraki ile şimali Fransa üzerine iki muvaffakiyetli akın yapılmıştır.

Blenheim tayyareleri, Bethume civarında Gosnay elektrik santraline hücum etmişlerdir. Bombalar, hedefin üstüne düşmüş ve yangınlar çıkarmıştır. Hampden tayyareleri de Lille civarında demiryolu hedeflerine taarruz etmişlerdir.

Bu iki taarruz esnasında bombardıman tayyarelerine refakat eden avcılar, hücumları önlemek teşebbüsünde bulunan düşman avcılarıyla müteaddit hava muharebeleri yapmışlardır. 24 düşman tayyaresi tahrip edilmiştir. 13 İngiliz avcısı kayıptır. Fakat bunlardan ikisinin pilotları kurtarılmıştır. Bombardman tayyarelerimizin hepsi salimen üslerine dönmüştür.

Libya'da askerî vaziyet

Kahire, 22 a.a. — Ortasark İngiliz umumî karargâhının tebliği: Libya'da Tobruk ve hudut mntakasında keşif kollarımız faaliyetinde bulunmaktadır.

İtalyan nakliye kafilelerine hücum

Londra, 22 a.a. — İngiliz Amirallik dairesinin tebliği: 18 eylül perşembe günü, merkezi Akdeniz'de karakol gezen Akdeniz filosuna mensup denizaltıları, Libya'ya takviye götürmekte olan ve kuvvetli himaye altında seyreden bir bir İtalyan gemi kafilisine muvaffakiyetli bir hücum yapmışlardır. Kafilide üç gemi vardı. Bunlardan ikisi tahrip edilmiştir. Üçüncü gemi, muhtemel olarak hasara uğratılmıştır. Bu gemilerden bir tanesi, 24.469 tonlitoluk Vulcania'ya benzemekte ve diğer iki gemi de aşağı yukarı aynı büyüklükte idi.

Ortasark İngiliz hava resmî tebliği

Kahire, 22 a.a. — Orta sark İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının tebliği: Son zamanlarda, Trablusgar mntakasında düşman gemilerine karşı bir seri muvaffakiyetli hücumlar yapılmıştır. İngiliz bombardıman tayyarelerinin yaptığı bu hücumlardan birinde, bir büyük elepe birkaç tam isabet kaydedilmiş ve avcılar içinde kalan gemi, mürettebatı tarafından derhal terk edilmiştir. Aldığı tam bir isabetten sonra diğer bir alepe o derece şiddetli bir infilakla berhava olmuştur ki hücum eden tayyarelerinden birisi, bu infilakın şiddetinden denize düşmüştür. 20 eylüde, tam yükü bir ticaret gemisi, Kerkenna açıklarında bombalanmış, yakılmış ve batar bir halde bırakılmıştır. Trablus açıklarında bir düşman destroyere muvaffakiyetli bir hücum yapılmıştır.

20-21 eylül gecesi, ağır bombardıman tayyareleri Bingazi'ye bir taarruz yapmışlardır. Merkez ve dış mendireklerine birçok isabetler kaydedilmiştir.

Bütün bu harekâttan iki tayyaremiz dönmüştür.

Sovyet resmî tebliği

Londra, 22 a.a. — Sovyet istihbarat dairesi tarafından dün gece nesredilen tebliğde şöyle denilmektedir:

Dün, bütün gün kitalarımız cephenin heyeti umumiyesinde düşmanla çarpışmışlardır.

Günlerce süren çetin muharebelerden sonra, Sovyet kitaları Kiyef'i tahliye etmişlerdir.

19 eylüde 60 Alman tayyaresi tahrip edilmiştir. 24 Sovyet tayyaresi kayıptır. Finlandiya'nın sahil müdafaaasına tahsis edilen ilmarinen zırhlısı gemilerimiz tarafından Fin körfezinde yapılan bir hücum esnasında mayne carparak batmıştır.

Moskova, 22 a.a. — Sovyet istihbarat dairesinin bu sabahki tebliği:

21-22 eylül gecesi, kitalarımız bütün cephe üzerinde düşmanla çarpışmışlardır.

Alman resmî tebliği

Berlin, 22 a.a. — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Dün, İngilizler şarkında mntakada müteaddit gruplara parçalanmış ve gayet ufak bir sahada sıkıştırılmış olan düşman kuvvetlerinin imhasına devam olunmuştur. Dünkü fevkalâde tebliğde bildirilen esir ve ganimet rakamları daha şimdiden pek çok artmıştır. Bundan başka düşman kurtulmak için yaptığı müteaddit ümitsiz teşebbüsleri ağır ve kanlı zayıata uğramıştır.

Diğer bir fevkalâde tebliğde de bildirildiği üzere Özel adasının merkezi olan Aransburg azimli ve süratli bir hareket neticesinde alınmıştır. Adanın düşman kuvvetlerinin bakiyesinden temizlenmesi hemen hemen bitmiştir.

Alman hava kuvvetleri dün sovyet vapurlarına bilhassa tesirli taarruzlarda bulunmuştur.

Karadeniz'de bir kruvazör, iki muhrir, bir tayyare defli gemisi ve ceman 25 bin tonlitoluk 9 ticaret vapuru batırılmıştır. Diğer iki harp gemisiyle iki büyük ticaret

Yakında Londra'da bir müttefikler konferansı toplanıyor

Londra, 22 a.a. — Royter'in diplomatik muhabiri bildiriyor: Pek yakında Londra'da bir müttefikler konferansı toplanacaktır. Bu konferans, ta pek muhtemel olarak, Çorçil - Ruzvelt Atlantik beyannamesi ve harpten sonra bütün müttefik memleketlerdeki imar ve yeniden tanzim projeleri görüşülecektir.

Bu konferansa İngiliz baş delegesi olarak M. Çorçil bulunacaktır. Rusya, ilk defa bu konferansa iştirak edecek ve mümessil olarak büyük elçi M. Maiski tarafından temsil olunacaktır.

Bütün müttefik memleketler, bit tabi Atlantik beyannamesine iştirak edeceklerdir.

Sanıldığına göre, görüşülecek harp sonrası projeleri, harp istihsalinin sulh istihsaline inkişaf ettirilmesi ve en ziyade ihtiyacı olacak memleketlere dağıtılmak üzere iptidai maddeler stokları kurulması meselelerini ihtiva edecektir. İmar, sanıldığına göre, her memleketin kendi kendine elinden geldiği kadar halledeceği bir dava gibi değil, fakat karşılıklı işbirliği ile hallolunacak enternasyonal bir dava gibi telâkki edilmektedir.

Yeni Suriye kabinesi

Şam, 22 a.a. — Yeni Suriye kabinesi Hasan Hakim'in başvekilliği altında teşekkül etmiştir. Hür fransız generali Catroux'nun Suriye'nin istiklali hakkında bir beyanname nesredeceği sanılmaktadır.

gemisi ateşe verilmiştir. Kronstad'tın garbinden açığa "ilk teğrin ihtilâli", safinahar gemisiyle birinci sınıf Kıraf kruvazörü diğer bomba isabet etmiştir. Diğer bir kruvazöre de dört bomba isabeti olmuştur. Bundan başka üç muhrir, bir mayn gemisi ve bir top çeker tam isabetlerle hasara uğramıştır.

Gene diğer bir fevkalâde tebliğde bildirilmiş olduğu gibi, denizaltıları Atlantik'te iki düşman gemi kafilisiyle münferit giden bir gemiye taarruz etmişlerdir. Çetin muharebelerden ağır yükü 13 vapur batırılmışlardır. Bunlardan dördü petrol gemisidir. Batırılan gemilerin mecmu tonlitoluğu 82.500 tondur.

Alman hava kuvvetleri dün La Rochelle'den 1600 kilometre mesafede 6000 ton lölölük bir petrol gemisini batırması ve dün gece İngiltere'nin cenubu şarkı sahilinde askeri ehemiyetteki mntakalara muvaffakiyetli taarruzda bulunmuştur.

Manche mntakasında düşmanın akın teşebbüslerini taretmek için müdahale eden alman avcıları dün şiddetli hava muharebelerinde 29 İngiliz tayyaresi düşürmüşler ve kendileri ancak bir tayyare kaybetmişlerdir. Tayyare dafî topuşu ve ileri karakol gemileri de başkaca birer tayyare düşürmüşlerdir.

Şimali Afrika'da Kofra tayyare meydanı muvaffakiyetle bombalanmıştır. Düşman Almanya üzerine ne girdi ne de gece akın etmemiştir.

Düşman propagandası, 19 eylül tarihli tebliğde bildirilen hava kuvvetlerimizin öl, yaralı ve kayıp miktarlarıyla tayyare zayıyatımızı aldatıcı maksatlarla alâkalı göstermeye çalışmaktadır. Bu hususta sunu kaydetmek lazımdır ki, alman hava kuvvetleri yalnız tayyare teşekküllerinden değil aynı zamanda hava istihbarat servisinde ve tayyare dafî teşekküllerinden de mebrur olmaktadır. Bu son teşekküllerden bir kısmı devamlı olarak muharebelerdir. Filhakika bunlar ekseriyetle gerek ilk piyade hatlarında, gerek tanklarda ve beton sığınaklarına karşı harp halinde. Bunların zayıatı da nesredilen mecmu hava zayıatına dahildir.

Finlândiya resmî tebliği

Helsinki, 22 a.a. — Bugün nesredilen Finlandiya resmî tebliği: Ladoga gölü sahilinin bolşeviklerden kurtarılmasından sonra, bolşevikler, Ladoga gölünün şimal kısmındaki adalar, dan da çekilmek mecburiyetinde kalmışlardır. Valamo - Ristinsaaet, Mökerkö, Kei-nasenna, Rehmanaaeri ve diğer adalar yeniden finlerin eline geçmiştir.

İtalyan resmî tebliği

Roma, 22 a.a. — İtalyan umumî karargâhının 475 numaralı tebliği: Şimali Afrikada kara cephesinde kaydedilen hususî bir şey yoktur. Mihrer tayyareleri Tobruk müstahkem mevkiinde mühim hedefleri ve Caraub mntakasında da motorlu vasıtaları bombalamışlardır. Bingazi'de düşmanın yeni bir akın esnasında tayyare defli topuşu bir tayyare düşürmüştür. Şarkı Afrika'da, Volşef mntakasında topçumuzun düşman motorlu vasıta topluluklarına karşı tesirli hareketleri olmuştur.

İtalyan resmî tebliği

Roma, 22 a.a. — İtalyan umumî karargâhının fevkalâde tebliği: İtalyan donanmasına mensup hususî hücum vasıtaları, Cebelüttahtak müstahkem mevkinin iç limanına kadar sokulmuşlar ve orada bulunan 10.000 tonluk bir petrol gemisiyle 600 tonluk diğer bir petrol gemisini ve mühimmat yüklü 6000 tonluk bir vapuru batırmışlardır. Harp malzemesi yüklü 12.000 tonluk diğer bir vapur da isabet almış ve hasara uğramıştır. Kayalara bindiren bu sonuncu vapura da kaybolmuş nazariyle bakılabilir.

HAYAT ve SIHAT

Saati geri alırken...

Geçen cumartesi gününün akşamı saatler gece yarısı olduğunu gösterdikleri vakit, onları bir saat geri alarak on bire getirirken gençler, belki, pek de büyük bir his duymamışlardır. Fakat yaşlı olanlar için ne kadar büyük sevinç oldu!

Geçen sene - galiba kış mevsimi içindeyken - yaz saatine girdiğimiz vakit ömrümüzden bir saat kaybet-tiğimiz farkına varamamıştık. O zaman biraz telaşlı haldeydik. Siyah perdeler acele takılmıştı, sokaklarda elektrik lambaları söndürülmüştü, otomobiller hafif bir mavi ışıkla gidiyorlardı. Onun için, yaz saatine, ömrümüzün bir saat kısalmış olduğu hatırıma gelmemişti... İnsan oğlu kederli şeyleri hatırıma getirmek istemez.

O zaman ilerlettığımız saati geri alırken, bu sene sonbaharın biraz erken geldiğinden başka - şükürler olsun - bir telaşımız yoktur. Siyah perdeler, verilen emri yerine getirmek için, yerlerinde duruyorlarsa da elektrik ışıklarının hepsi pırıl pırıl parlıyor. Otomobillerin benzini azal-dıysa da, geceleri de aydınlık içinde gidiyorlar... Onun için yaşlı olanlar, ömrülerinden bir saat kazandıklarını pek iyi hissettiler ve sevinçlendiler...

Bu saat farkını, gençlerin ve yaşlıların aynı suretle hissetmemeleri içimizde işliyen saatın farkından ileri geldiğini bilirsiniz. Herkesin içinde işliyen bir saat vardır. O saat bizi yaşatır. Dikkat edersek zamanımızı da bildirir. O saat sayesinde insan, duvardaki yahut cebindeki saate bakmadan zamanın geçtiğini bilir. Sa-bahları şu saatte uyanmak isteyenler, dakikası dakikasına, uyandıran, ma-kineleli hattâ kumlu saati hiç bilmiyen, medeniyette geri kalmış insanların vakitlerini bildiren, içimizde işliyen o saatır... Onun ne zembereği vardır, ne de kurmak için anahtarı... O saat içimizde cereyan eden kimya muameleleriyle işler. Bütün uzuvlarımızın işlerini o saat tanzim eder... Yüreğimizin çıkardığı tık tak sesleri içimizde işliyen saatın sesi demektir. O tık tak devam ettikçe, içimizdeki saatin işlediği, hayatın da devam etti-ği anlaşılır.

İçimizde işliyen saat gençlikte hızlı işler, yaş ilerledikçe onun hızı azalır. Onun için genç bir insana bir saatlik zaman pek de uzun görün-mez. Yaz saati kış saatine döndüğü

vakit pek de farkına varamaz. Halbuki yaşlılıkta bir saatin ehemiyeti var-dır. Yaşlı insan bir saatin kıymetini daha iyi hisseder, ondan dolayı yaz saatini kış saatine çevirdiği vakit, ömründen bir saat kazandığına sevinir.

Yaz saatini, geçen seferki büyük harpte ingilizlerin elektrik ışığı çıkarmak için yakılan kömürden tasarruf etmek için, icat etmişlerdi... Va-kıa yaz sabahlarında güneş erken doğarken, gece bir saat fazla oturarak o kadar fazla elektrik yakmak yazık-tır. Saatleri bir saat geri alarak sa-bahları bir saat erken kalkınca evle-re elektrik sarfiyatından bir saat ka-zanılmış olur... Bu kazancı elektrik faturalarında herkes görür.

Yaz saatinin bir iyiliği de, yaz mevsiminde işten bir saat önce çıkarak gün kararmadan, güneşten biraz daha istifade etmektir... Yazın gün-düzleri pek uzun, kışın da geceleri pek uzun olan şimal memleketlerinde yaz saatiyle, kış saatiyle yaşamak pek kolaydır. Oradaki insanlar kış-kın karanlıkta işe başlarlar, pek az gün gördükten sonra gene karanlık-ta işten çıkarlar... Yazın da akşam yemeğini, güpe gündüz aydınlıkta yerler... Oralarda bir gün bir daire demektir. İş, istirahat ve uyku za-manlarını tayin için o dairesin her-hangi bir noktasından başlamanın büyük ehemiyeti yoktur...

Bizim yurdumuz gibi cenup memleketlerinde de bir gün, şüphesiz, ge-ne bir daire demektir. Fakat cenup memleketlerinde insan kışın da, ya-zın gibi, güneşle yaşamaya daha zi-yade alışmıştır. Buralarda kışın bile, halkın bir çoğu güneşi hissetmeden uykudan kalkamaz. Yazın akşam ye-meğini, gün batmadan yiyemez. Bun-lara belki asırlardan beri devam et-miş olan, guruba göre ayar edilen saatın deşiri olmuştur.

Ondan dolayı yaz saati, bizde de elektrik faturalarında faydasını gös-termekle beraber, gündüz hayatımı-zı ona uyduramıyorduk. Gün batma-dan akşam yemeği yemek bize güç geldiği için gündüz hayatı fazla uza-yor, gece hayatı da pek kısa oluyor-du.

Kış saati dedikleri normal saat bi-ze daha uygun görünüyor. Sabahle-yin bir saat daha fazla uyumak ho-şumuz gittiği gibi, gece hayatının bi-raz daha uzaması, bilhassa fikirle ça-lışanları sevindiriyor.

Reuter ajansına göre

örfi idare ilânından sonra Bulgaristan'ın vaziyeti vahim

Londra, 22. a. a. — Royter ajansının diplo-matik muhabiri yazıyor: Bütün Bulgaristan'da örfi idarenin ilanı Filof hükûmetinin maruz bulunduğu vahim vaziyeti gösterir.

Mihvere bağlanan Filof hükûmeti, kuvvetli müteffiklerin menfur siyasetlerine kendi mutlak surette tâbi kalmıştır. Ne bulgar hükûmeti ne de bulgar milleti harp istemiyor. Fakat arzularına, menfaatlerine ve ana-lerine muhalif bir yol takip etmek mecburi-yetinde bulunuyorlar. Bulgarlar, yeni nizami kabul etmiş olduklarından o derece ilet-gimlidir ki Macaristan'ın ve Romanya'nın akıbetine uğramaktan ve alman baskıma-danlığı tarafından almanlar hesabına kulla-nılmaktan kurtulabilmeleri ihtimali pek az-dır.

Alman yarı resmî kaynaklarının fikri

Berlin, 22. a. a. — Yarı resmî bir kaynak-tan bildiriliyor: Sovyetlerin Bulgaristan'a karşı yaptıkları mütemadi şantaj teşebbüsleri münasebetiyle siyasi alman mahfillerine göre, bulgaristan'da İngiliz propagandasına işaret olun-maktadır.

Bütün bunlar, kaba bir yalandan ibarettir. Türkiye üzerine yürüyüşüne dair Bulgaris-tan'a atfedilen niyetler gibi, Bulgaristan'ın Boğazlardan gemiler geçirmek için İtalya ile bir şeyler yapmak istediği iddiaları da ya-landır.

Buradaki mülafe şudur ki, İngiltere'nin Türkiye'de tesir yapmakta menfaatleri var-dır. Eğer Ankara'daki İngiliz büyük elçiliği bu hususta Türkiye'ye sualler sorarsa ve Türk hükûmeti de Boğazlar muhafızı oldu-ğuna ve muhafızı kalmak arzusunda bulundu-ğuna açıkça söylemişse, alman hariciye ne-zareti ancak bunu kaydedebilir ki, İngiliz istadyosun temsilhleri belki de Almanya'yı istidaf etmiyor. Almanya'ya atfedilmek is-tenilen niyetleri İngiltere'nin besleyip besle-medikleri suali hatıra gelmektedir.

Gazyağı, benzin ve motorinin yeni azamî fiyatları

Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

1 — Halen memleketin mayı mahrukat ihtiyacının hemen kâmilten İskenderun de-polarından temin edilmesi ve nakil ücret-leriyle bazı vergi ve resimlerin artırılmış bulunması dolayısıyla gazyağı, benzin ve motorinin azamî fiyatları 29 sayılı koordi-nasyon kararına dayanılarak yeniden tesbit edilmiş ve 23 Eylül 1941 tarihinden itiba-ren tatbik mevkiine konmuştur:

2 — İskenderun depo esas fiyatları şun-lardır:

Gazyağının çift büyük tenekesi	711.08
Benzinin çift büyük tenekesi	931.69
Motorinin çift büyük tenekesi	507.64
Gazyağının dökme kilosu	20.31
Benzinin dökme kilosu	32.79
Motorinin dökme kilosu	13.19
Gazyağının dökme litresi	16.65
Benzinin dökme litresi	28.94

3 — Bu esas fiyatlara nazaran Ankara, İs-tanbul ve İzmir için tesbit edilen müste-hlike azamî satış fiyatları şunlardır:

ANKARA'da :	Kuruş
Gazyağının çift büyük tenekesi	910.00
Benzinin çift büyük tenekesi	1125.00
Motorinin çift büyük tenekesi	745.00
Gazyağının dökme kilosu	27.95
Gazyağının dökme litresi	22.90
Benzinin dökme litresi	30.90
Motorinin dökme kilosu	21.90

İSTANBUL'da :

Gazyağının çift büyük tenekesi	905.00
Benzinin çift büyük tenekesi	1130.00
Motorinin çift büyük tenekesi	710.00
Gazyağının dökme kilosu	27.80
Gazyağının dökme litresi	22.80
Benzinin dökme litresi	31.10
Motorinin dökme kilosu	20.60

İZMİR'de :

Gazyağının çift büyük tenekesi	905.00
Benzinin çift büyük tenekesi	1125.00
Motorinin çift büyük tenekesi	695.00
Gazyağının dökme kilosu	27.80
Gazyağının dökme litresi	22.80
Benzinin dökme litresi	31.10
Motorinin dökme kilosu	20.25

4 — Diğer yerlerde, gazyağı, benzin ve motorinin azamî satış fiyatları, yukarıda zik-redilen depo esas fiyatlarına, istihlak ma-halline kadar hakikî nakil ve teslim mas-raflarıyla mahallî rüşumun, şirket bayile-rine verilen kârın ve bulunan yerlerde pe-rakende satıcı iskontosunun ilâvesi sure-tiyle tayin ve tesbit olunur.

5 — Bu suretle, şirketlerin bayi teşkilâtı bulundurdıkları şehirler için tesbit edilmiş olan resmî satış fiyatları mahallin en büyük mülkiye memurlarına telle bildirilmiş-tir. (a.a.)

B. Ruzvelt Vaşington'a gitti

Hyde-Park, 22. a. a. — Devlet Reisi Ruz-velt, hususî trenle Vaşington'a hareket et-miştir.

Bugün oraya varır varmaz, kiralama ve ödünç verme programının tatbiki için iste-diği beş milyar 985 milyon dolarlık kredi-nin süratle kabulü için parlamento reis-le-riyle görüşecektir. Bitaraflık kanunu gibi münakaşalara yol açabilecek olan tedbirlerin mezkûr kredi kabul edilmeden evvel parlamento'ya teklif edilmesine ihtimal verilmemektedir.

Yeni tasarruf bonoları çıkarılıyor

(Baş 1 inci sayfa)

ların hepsi hakkında müstaceliyet kararı ve-rilmesini teklif etmiştir.

Bu teklif de İttifakla kabul olunmuş ve bu on lâihânın müstacelen müzakere te-karrür etmiştir.

Bu kararla derhal müzakereleşne başlanan teknik öğretmen müstaceliyet teşkiline ve diğer maarif lâihâlarına ait müzakerelerin tafsi-lâtını ve Maarif Vekilliminin sözlerini okuy-u-cularımız diğer sütunlarımızda bulacaklar-dır.

Erzincan ve Erzurum belediyelerine yapılan ikraz

Erzincan ve Erzurum belediyelerine üç milyon 300.000 lira ikrazına dair olan kanun lâihâsının müzakeresi sırasında söz alan General Pertev Demirhan (Erzurum), Erzincan verilen iki milyon ve Erzurum'a verilen 1.300.000 lira vesilesiyle bu iki güzel şehrin halkının minnet ve şükran duygularına teredüman olmuş ve Hükûmet Reisimizle Da-hiliye Vekilimiz bu isabetli kararlarından dolayı teklif etmiştir. Erzurum'un muhtelif tarihlerde gösterdikleri kahramanlıkları zik-reden generalden sonra Erzincan mebusu Abdülhak Fırat kürsüye gelmiş, tarihîmizin kaydetmiş asırlardanberi birbirleriyle saadet ve felaket kardeşliği yapmış ve birbirini dal-ma sevmiş ve muahır geçmiş olan Erzu-rum'la Erzincan'ın imar ve ihya işinde de mukadderatlarını bu lâihânın birleşiminde olmasını hayırlı ve uğurlu bir tesadüf added-tiğini söylemiş ve demiştir ki:

— Bugünkü dünya ahval ve müşkülâtı karşısında bu hayırlı hareket, yepyeni modern bir şehir olarak kurulacak Erzincan'ın bu-günkü muhtarîp nesli için ferahlık ve bahtı-yarlık kaynağı olacaktır. Hiç şüphe edilemez ki hayatta kalmış olanları maddî varlığa kavuşturacak olan bu hayırlı yardım, felaket musabibi olarak toprak altında yatan ölülerin de ruhlarını gâşteyleyecektir. Erzincan felâ-ketinin akabinde ve sonunda hal ve istikbal-deki hayat ve saadetiğin ihzar ve temini hu-susunda müstfik ve halâskâr alakasını bizzat ihzar buyurmuş olan, milletimizin göç be-beği ve koryucusu sevgili Millî Seftimiz ve Reisicumhurbaşkanımız büyük İsmet İnönü'ye ve güldüz Başvekilimiz muhterem Dr. Refik Saydam'a Erzincan'ın ve erzincanlıların de-rin minnet ve tazimlerini sarımsak bağlıkla ve şükranlarıyla birlikte yüksek huzurları-nızda alenen arz etmekle kutsal bir vazifemi ödemis oluyorum...

General Kâzım Sevittekin (Diyarbakır) ve Nuri Pazarbaşı (Gaziantep) kendi ihtihap dairelerinin de hükûmetin yardımı ve lû-funa muhtaç bulunduğuna söyleyerek Erzu-rum ve Erzincan halkına karşı gösterilmiş olan bu yüksek alakanın Diyarbakır ve Ga-ziantep'ten de esirgenmemesini rica etmişler-dir.

Bu lâihânın kabulünden sonra Adliye Vekâletince hazırlanan ve çocuk ıslah evle-rine taallûk eden lâihya ile, Palamutluk-İncalskele hattının satın alınmasına dair mukavelelerin tasdikine, bu hattın işletilmesine ve köy kanununun 78 inci maddesinin de-ğiştirilmesine dair olan kanun lâihâları mü-stacelen müzakere ve kabul olmuştur.

Millî Mûdafa Vekâleti 1941 mail yılı büt-çesine 83 milyon lira fevkalâde kanunî tah-silat verilmesi hakkındaki 4054 sayılı kanuna ek kanun lâihâsında da Büyük Millet Meclis-i'nin dünkü celseinde kabul olmuştur. O-kuyucularımıza evvelce de haber vermiş ol-duğumuz gibi bu lâihya ile kahraman ordu-muzun emrine 57 milyon lira daha verilmek-tedir.

Bu lâihâların müzakeresi ikmal edildik-ten sonra verilen bir takrir kabul edilerek meclisin bu toplantısına, 11kinçiteşrin eu-martesi günü toplanılmak üzere son veril-miştir.

Alman askerlerinin uğradıkları son suykastler münasebetiyle Mareşal Pétain bir nutuk verdi

Vichy, 22. a. a. — OFİ : Mareşal Pétain dün saat 18.30 da radyoda aşağıdaki nutku söylemiştir :

— İsgal altında bulunan muntakadaki Fransızlar; "Bu akşam, birkaç haftadır isgal ordu-sunun münferit unsurlarına karşı teker-rür eden suykastler hakkında ne düşündü-ğümü size büyük bir heyecan ve bütün samimiyetle söylemek mecburiyetinde-yim. Yapılan suykastlerin mahiyeti cinalı-dır ve yeni felâketlere sebebiyet vere-bilir. Bu suykastleri yabancı ajanlara at-fetmek gerektir, çünkü Fransız ananesi aldıkları emre itaat eden askerlerin ka-ranlıkta tecavüzüne uğramasına mândır.

"Hükûmetiniz, bu hareketleri asla tas-vip etmemekte ve elinde bulunan bütün vasıtalarla faillerini aramaktadır. Hükû-mete bu hususta tam müzaheret göster-menizi dilerim. Bu cinal hareketlerin in-kıfâfına müsaade ederek, önüne geçmek hususunda sarfedeceğim bütün gayretlere rağmen, mukabele bilimsillere gümâsızlar da kurban gidebilir.

— İsgal altında bulunan muntakadaki Fransızlar;

"Hissiyatınızı bilmez değilim. Gegirdi-g'iniz imtihan ve istihbarî derin bir surette hissediyorum. Fakat unutmayınız ki mem-leketin üzerine çöken felâketler, sizi büt-tün millete karşı hassaten ağır ve o nis-bette de liyakate hak kazandıran bir me-sûliyet altına sokmaktadır. Başlıca vazife-zin her fırsatta Fransız birliğini koru-maktır. Takdir edersiniz ki, bu birliğin herşeyden evvel icabettirdiği gay nizam ve asayişin muhafazasıdır.

"Vekar ve intizamla vatanın birliğini temin edeceğinize güveniyorum. "

Bartın mısırlarında hastalık

Bartın, (Hususi) — Mıntakamızdaki mısırlarda hastalık vardır. Hastalıklı mısırlardan Ziraat Vekâletine nümüneler gönderilmiştir.

Yabancı dilden imtihan olacaklar Talepnamelerini ne şekilde dolduracaklar ?

Maarif Vekilliginden tebliğ olun-muştur:

3656 ve 3659 sayılı kanunların 3 ün-cü maddeleri hükümlerine göre ya-pılan dil imtihanları için Vekilligi-lime vaki olan müracaatların usulüne uygun olarak yapılmasını temin mak-sadiyle şu noktaların tanzihine lü-zum görülmüştür:

1 — Yabancı dil imtihanına girmek isteyenler için mensup bulundukları Vekâlet veya müesseselerin zat si-cillerini tutan dairelerince tanzim olu-nacak talepnamelerin; İcra Vekille-ri Heyetinin 10 - X - 940 tarih ve 2/14517 sayılı kararnameğine bağlı örneğe tamamen uygun olması lâzım-dır.

2 — İmtihana girmek isteyenlerin hukukî vaziyetlerinin bu imtihana girmeye müsait bulunup bulunmadı-ğını tetkik ve tayin edecek makam, mensup bulundukları daire veya mü-esseselerdir. Maarif Vekilligi sadece isteklilerin imtihanlarını usulüne tev-fikan yapmak ve neticeleri namzet-lerin mensup oldukları makama bil-dirmekle mükelleftir.

3 — Yanlış veya eksik tanzim olu-nan talepnameler, usulüne tevfi kan hazırlanmaları için ait oldukları ma-kamlara iade olunur; bu yüzden ge-cikecek müracaatlar dikkate alınmaz.

4 — Talepnamelerin; mayıs dev-resi imtihanları için 1 ilâ 30 nisan a-rasında ve ikinciteşrin devresi imti-hanları için de 1 ilâ 31 birinciteşrin arasında Vekilligimize gönderilmek üzere postaya verilmiş olması lâzım-dır. Bu tarihler dışında yapılacak müracaatlar muameleye konulmaz.

5 — Doğru tanzim edilerek vaktin-de gönderilmiş olan talepnamelerin Maarif Vekilligince kabul edilmiş ol-duğu hakkında Vekilligimizden ay-rica tebliğat yapılmaz; ilgili namzet-lere, imtihanlara alınacakları husu-su mensup bulundukları müesseseler tarafından, yukarıda bahsolutan İcra Vekilleri Heyeti kararnameğinde tesbit olunan şekle tevfi kan bildir-i lir.

6 — İmtihanların yapılacağı tarih-ler, vaktinde, radyo ile ve gazeteler-le bildirilecektir. (a.a.)

İskenderiye sularına dökülen mayınların çoğu tahrip edildi

İskenderiye, 22. a. a. — Royter ajan-sının hususî muhabiri bildiriyor: Düşman tayyareleri tarafından ge-celeyin İskenderiye sularına dökülen mayınların büyük bir kısmı, sivil gö-nüllülerin İngiliz filosu ile yaptık-ları işbirliği sayesinde bulunmuş ve tahrip edilmiştir.

Gönüllüler her tabakadan halk teş-keil etmektedir. Bunların arasında banka direktörleri, tüccarlar ve hat-tâ bir de müteakait amerikalı hâkim vardır. Tabiiyetleri de İngiliz, ameri-kalı, İsviçreli ve Yunanlıdır.

Gönüllüler, güneş batarken kayık-lar, filikalar ve yatlara binerek 13 saat sürecek olan nöbet yerlerine gi-di-yorlar. Bunlar tayyare defi topçu-sunun attığı obüs parçalarına da ma-ruz bulunuyorlar.

Acı bir ölüm

Malatya mebusu B. Muttalıp Öker'in ane-nesi İstanbul'da ölmüştür. Arkadasımızın aziz acısını paylaşıyoruz.

Bir fırsat

Birinci, ikinci ve üçüncü tertip düsturlar, tefferruatıyla beraber tam takım olarak, satılıktır. Akba kitap-evine müracaat.

Sebzelerin günlük azamî toptan ve perakende satış fiyatları

Belediye Reisliğinden :

23 Eylül 1941

Cinsi	Menşei	Toptan vasatî Fiyatı	Perakende Fiyatı
İspanak	Ankara	—	10
Lahana	Ankara	5	7.50
Prasa	"	4.50	7
Domates	"	4	6
Sivri biber	"	7.12	10
Dolmalık biber	"	6.25	9
Semizotu	"	7.25	10
Kabak	"	7	10
Kemer patlıcan	"	7.50	11
Yuvarlak patlıcan	"	—	12
Ayşe fasulye	"	14	21
Çalı fasulye	"	14.50	21
Barbunya fasulye	Bilecik	15.50	22
Bamya	"	27.50	33
Kuru soğan	Muhtelif	7	10
Patates	"	—	11

RADYO

Türkiye Radyo Difüzyon Postaları Türkiye Radyosu — Ankara Radyosu (Dağla Uzunluğu)

1648 M. 182 Kc/s. 120 Kw. 31.7 M. 9465 Kc/s. 20 Kw. T. A. P. 19.74 M. 15195 Kc/s. 20 Kw. T. A. Q.

SALI : 23. 9. 1941

7.30 Program ve Memleket Saat Ayarı
7.33 Müzik : Hafif Parçalar (Pl.)
7.45 AJANS HABERLERİ,
8.00 Müzik : Senfonik Müzik (Pl.)
8.30/8.45 EVİN SAATİ.
12.30 Program ve Memleket Saat Ayarı
12.33 Müzik : Türkçe Plaklar,
12.45 AJANS HABERLERİ,
13.00 Müzik : Türkçe Plaklar Programının ikinci kısmı,
13.30/14.00 Müzik : Karışık Program
18.00 Program ve Memleket Saat Ayarı
18.03 Müzik : Radyo Salon Orkestrası (Violonist Necip Aşkın) :
1 — Leutner : Bayram Üvertürü,
2 — Hruby : Potpuri,
3 — Pfeuffer : Boşa giden serenade,
4 — Delibes : Le Pas des Fleurs,
5 — Liszt : Aşk rüyaları,
6 — Pergament : Mönüde,
7 — Schubert : Askerî Mars,
8 — Boulanger : Afrika Suit'i.
Müzik : Karışık Şarkılar,
19.00 Memleket Saat Ayarı, ve AJANS HABERLERİ,
19.30 Serbest 10 dakika,
Müzik : Fasil Sazi,
20.15 RADIO GAZETESİ,
20.45 Müzik : Saksofon Soloları — Söylen Sarıpar,
21.00 Ziraat Takvimi ve Toprak Mülkleri Borsası,
21.10 Müzik : Oda Müzikleri. (Piyano) Ferhunde Erkin; Keman: Nuriye Viyolonsel : Mesut Cemil,
21.30 KONUŞMA : (100 sene önce yaşıyorduk ?),
21.45 Müzik : Klasik Türk müziği pro-gramı — Şef: Mesut Cemil.
22.30 Memleket Saat Ayarı, AJANS HABERLERİ; Esham-Tahvilat, Kıbrıs biyo - Nukut Borsası (Fiyat),
22.55/23.00 Yarınki Program ve Kapanış.

Saz ve söz sanatkarlarının imtihanları

İstanbul, (Hususi) — Saz ve söz sanatkarlarının imtihanları bazı kodlara sebebiyet vermiştir. Bir kısım sanatkarlar, imtihanların konservatuvar yerine Esnaf cemiyetinde yapılmasına itiraz etmekte ve Tanınmış bazı sanatkarlar da imtihanlara girmek istememekte idirler. İmtihana girmek istemiyen bazı Safiye:

— Bunu bir izzeti nefis meselesi lâkâki ederek imtihana girmekten temedim, demistir.

Libya'da askeri faaliyet mutattan fazla oldu

Londra, 22. a. a. — Salâhiyetli mu-naklardan öğrenildiğine göre, Libya'da topçu bombardıman müessesesi biraz daha şiddetli olmuştur. Halfaya geçidinde de normal faaliyet müşahade edilmiştir. Bundan başka garp gölünde yeni kışafklar olmamıştır.

Elenler kralı ve başvekil B. Tsuderor Londra'da

Londra, 22. a. a. — Elenler kralı ile başvekil B. Tsuderor, bu akşam Londra'ya ve Euston istasyonunda İngiliz kralı tarafından karşılanmıştır. Dük de Kent, kralı, M. Cörçil, M. Eden ve diğer azası da istasyonda hazır bulunmuş-lar. Elenler kralı, halk tarafından şiddetle lanmıştır.

BU GÜN

ULUS Sinemasında

2 Film Birden

1 — 52. ci sokak (Leo Crrillo - Pat Paterson)
2 — Demir kaya
Seans saatleri:
14.30 - 16.30 - 18.30
gece 21 de

İtfaiye ateşe su sıkıyor

(Baş 1 inci sayfa)

Kızılay umumî merkezi tarafından gönde-rilen 500 battaniye, 300 kat elbise ve kıfı miktarında çamaşırın tevziline başlanmıştır. Vall ve belediye reisi Dr. Lütfi Kırdar gaze-tecilere demistir ki:

— Yangın felâketzedelerinin rahatını iy-

buldum. Hepsinin lagesine yardım ediyoruz. Yarından sonra Kızılay Erzañean felâketzedelerine yapıldığı gibi bunlara da birer aylık lase ve mesken bedeli olarak bir miktar nak-dî yardım yapacaktır. Bu suretle yangın felâ-ketine uğrayan vatandaşlarımız daha iyi bir şekilde barınmak imkânını bulacaklardır...



Fener patrikhanesinin ikamet gâh binaları yandıktan sonra

Lojmanlar inşaatı

Toprak Mahsulleri Ofisinden :

1. — Sarayönü, Çumra ve Çay istasyonlarında yapılacak memur lojmanları ve buna müteferri işler götürü olarak kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur.
2. — Eksiltme 3-10-1941 tarihinde saat 15 te Ankara'da Ofis Umum Müdürlüğü binasında yapılacaktır.
3. — Eksiltme evrakı 5 lira mukabilinde Ofis Umum Müdürlüğünden alınabilir.
4. — Muvakkat teminat 4099.75 (dört bin doksan dokuz lira yetmiş beş kuruş) liradır.
5. — İstekliler ihaleye iştirak için, ihale tarihinden nihayet iki gün evvel Ofisten alacakları ehliyet vesikasını teklif evrakı meyanına koyacaklardır.

16862

22 Eylül'den 29 Eylül'e kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Devlet Deniz Yolları İşletme Umum Müdürlüğünden :

Karadeniz hattına	—	Pazartesi 17 de (Tari), perşembe 17 de (Karadeniz). Galata rıhtımından.
Bartın hattına	—	Cumartesi 18 de (Anafarta). Sirkeci rıhtımından. (İşari ahire kadar haftada bir posta yapılacaktır. İnebolu'ya kadar gidecek olan bu posta gidis ve dönüşte Akçakoca'ya uğrayacaktır.)
İzmit hattına	—	Salı 8 de (Mersin), perşembe 8 de (Bartın). Topane rıhtımından.
Mudanya hattına	—	Salı, perşembe ve cumartesi 9 da Çanakkale, pazar 8 de (Marakaz). Postalar Galata rıhtımından kalkarlar. (NOT: Salı, perşembe ve cumartesi günleri esas postalara ilâveten saat 10 da Galata rıhtımından ilâve birer vapur kaldırılacaktır. İlâve vapurlar aynı gün Mudanya'dan 16.30 da İstanbul'a döneceklerdir. Bu suretle Mudanya'dan İstanbul'a her gün vapur vardır.)
Bandırma hattına	—	Pazartesi, salı, çarşamba ve cuma 8 de (Marakaz) Galata rıhtımından, ayrıca çarşamba ve cumartesi 20 de (Konya) Topane rıhtımından.
Karabiga hattına	—	Salı ve cuma 19 da (Seyyar). Topane rıhtımından.
İmroz hattına	—	Pazar 9 da (Bartın). Topane rıhtımından.
Ayvalık hattına	—	Çarşamba 12 de (Uğen), cumartesi 12 de (Saadet) Sirkeci rıhtımından.
İzmir birinci sürat	—	Pazar 16 da (İzmir). Galata rıhtımından.
İzmir ilâve sürat	—	Salı 13 te (Tirhan). Galata rıhtımından.
İzmir ikinci sürat	—	Perşembe 13 te (Kades). Galata rıhtımından.

Not: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı acentelerimizden öğrenilebilir.

Galata Baş acenteliği	—	Galata rıhtımı, limanlar U. Müdürlüğü binası altında 42362
Galata şube	—	Galata rıhtımı, mınaka liman reisiği binası altında 40138
Sirkeci Şube	—	Sirkeci, Yolu salonu. 22740

İNŞAAT İLÂNI

Sümerbank Umum Müdürlüğünden :

- 1 — Karabük Demir ve Çelik Fabrikaları sahasının feyzandan kurtarılması için yapılmış bulunan seddenin ıslâhı, ilâvesi, yeniden sedde ve mahmuzların inşaatı kapalı zarf usulüyle ve vahidi fiyat esasıyla eksiltmeye konulmuştur.
- 2 — İşbu inşaat ve amelîyatın muhammen keşif bedeli 196.294.30 liradır.
- 3 — Eksiltme evrakı, Ankara'da Sümer Bank Muamelât şubesinde 10 lira mukabilinde alınacaktır.
- 4 — Muvakkat teminat miktarı 11.065 liradır.
- 5 — Eksiltme 7.10.1941 tarihine müsadif salı günü saat 16 da Ankara'da Sümer Bank Umum Müdürlüğü İnşaat Şubesinde yapılacaktır.
- 6 — İstekliler teklif evrakı meyanında, şimdiye kadar yapmış oldukları bu gibi işlere ve bunların bedellerine, firmanın, teknik teşkilâtının kimlerden terekki ettiğine ve hangi Bankalarla muamelede bulunduklarına dair vesikalar koyacaklardır.
- 7 — Teklif mektuplarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat 15 e kadar makbuz mukabilinde Ankara'da Sümer Bank Umumî Kâtipliğine teslim olunacaktır.
- 8 — Posta ile gönderilecek teklifler nihayet ihale saatından 1 saat evveline kadar gelmiş ve zarfın kanunî şekilde kapatılmış olması lâzımdır. Postada vaki olabilecek gecikmeler nazarı itibara alınmayacaktır.
- 9 — Banka ihaleyi icrada serbesttir.

16911

Sümerbank Birleşik Yün İpliği ve Dokuma ve Sungipek Fafrikaları Müessesesi Müdürlüğünden :

Değirmen makineleri satışları

- Sümerbank'a ait Unkanısı değirmeninde bulunan
- a — 4 adet 101.5 santimlik, 10 adet 81 santimlik ve 5 adet 63 santimlik vals makineleri ile
 - b — 15 adet muhtelif devvar elek makineleri bulunduğu yerlerde teslim edilmek şartıyla satışa çıkarılmıştır.
 - c — Kapalı zarf usulüyle arttırmaya konulan bu makineleri satın almak isteyenlerin teklif mektupları münakasasının yapılması mukarrer 27 Eylül 1941 tarihine müsadif cuma günü saat 14 e kadar müessesemizin muhaberat servisine teslim edilmiş ve muvakkat teminat olarak vals makineleri için 1087,50 lira ve devvar elek makineleri için 562,50 liranın veznemize yatırılmış bulunması lâzımdır.
- İşbu muvakkat teminatın ihaleyi müteakip 2 gün zarfında iki misline iblâğ edilmesi de meşruttur.
- Bu makineler ayrı ayrı da satılabilir.
- Sümer Bank ihaleyi yapıp yapmamakta muhtardır.

4456

Kütüpane memuru alınacak

Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesinden :

Dil ve Tarih-Coğrafya fakültesinde 85 lira ücretli bir kütüpane memurluğu açılmıştır. Memur kanunundaki evsafı haiz olmak şartıyla talip olanların imtihanı 25.9.1941 perşembe günü saat 15 te yapılacaktır. Ecebeli dili bilen ve daktilo ile yazı yazabilecekler tercih edilecektir. (6907) 16904

Çadır Alınacak

Kızılay Cemiyeti Umumî Merkezinden:

Tek direkli ve çift direkli beşer yüz adet çadır alınacaktır. Taliplerin kısım kısım ve her kısımdan elinden asaklı olmak üzere teklifi kabul edilir. Teslim müddetleri ve fiyatlarını ve mallarının evsafını bir mektupla 18 birincide 941 tarihine kadar Ankara'da umumî merkezimize bildirmeleri.

4380

30 Ev yaptırılacak

C.H.P. Vilâyet İdare Heyeti Reisliğinden :

- 1 — Kalaba'da yaptırılacak şimdilik 30 ev eksiltmeye konulmuştur.
- 2 — Malzemenin taş, kum, kiremit, çivi, kerpiç ve kereste tarafımızdan temin edilecektir.
- 3 — Şartname ve plânlar vilâyet nafia müdürlüğünde görülebilir.
- 4 — Evlerin muhammen kıymeti (60165,30) liradır. Muvakkat teminat (4512,40) liradır.
- 5 — Münakasa 1-teşrinivel-941 tarihinde ve saat 15 te kapalı zarf usulüyle yapılacaktır.
- 6 — Taliplerin 2490 numaralı eksiltme ve ihale kanununa tev-fikan hazırlayacakları teklif zarflarını münakasa saatinden bir saat evvel Ankara'da Yenisehir'de C.H.P. vilâyet idare heyeti binasında müteşekkil komisyon riyasetine makbuz mukabilinde tevdi etmeleri ilân olunur.

4420

Memur alınacak

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden:

Müessesemizin memur münhalatında istihdam edilmek üzere 3659 numaralı baren kanunu hükümleri dahilinde ve bir derece sinâl işletme zammıyla müsabaka imtihanıyla memur alınacaktır.

İsteklilerin:

- 1 — Asgari orta mektep mezunu olmaları.
- 2 — Askerliklerini ifa etmiş bulunmaları.
- 3 — Yaşlarının 35 ten fazla olmaması.

Verilecek ücret alâkadarların intibak derecesine göre 75 ilâ 140 liradır. İmtihan 1. 10. 941 tarihinde Ankara'da Sümerbank umumî müdürlüğünde, İstanbul'da Sümerbank İstanbul şubesinde, İzmir'de Yerli Mallar Pazarında ve Karabük'te müessese müdürlüğünde yapılacaktır.

İsteklilerin Ankara'da Sümerbank umumî müdürlüğünden ve İstanbul'da Sümerbank İstanbul şubesinde ve Karabük'te müessese müdürlüğünden tedarik edilecekleri ile taleplerin meyanına aşağıda yazılı vesaklı bağlayarak en geç 27 Eylül 941 cumartesi gününe kadar imtihan mahallerine müracaatları ilân olunur.

- 1 — Tahsil vesikası (asl veya sureti).
- 2 — Nüfus kâğıdı (ve askerlik vesikası) (941 askerlik yoklamasını havi).
- 3 — Sinâl raporu
- 4 — Polis lyl hal kâğıdı.
- 5 — 3 boy 7 vesika fotoğrafı.

4353

TÜRK HAVA KURUMU

Makbuz bastırılacak

T. H. K. Genelmerkez Başkanlığından :
Mevcut numunesine uygun elliserlik paf-ta halinde 3.5 x 5 ebadında 600.000 tut-kallı makbuz bastırılması kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 24-9-941 çarşamba günü saat 16 da T.H.K. Genelmerkez binasında yapılacaktır. Mu-hammen bedeli 8000 ve muvakkat teminatı 600 liradır. Bu işe ait şartname Genelmerkez Satın Alma Komisyonundan ve İstan-bul Türk Hava Kurumu Şubesi Başkanlı-ğında parasız verilir.

İstekliler, muvakkat teminat makbuzla-

rını havi usulüne göre kapatılmış kapalı

zarflarını eksiltme günü saat 15 e kadar

Komisyona vermedirler. 4169

MALİYE VEKÂLETİ

Tamirat yaptırılacak

Maliye Vekâletinden:
Yapılacak iş: Başvekalet binasında yapılacak tamirat.
Keşif bedeli: 175 liradır.
Muvakkat teminat miktarı: 13 lira 15 kuruştur.

İhale tarihi ve mahallî: 25.9.941 tarihine müsadif perşembe günü saat 16 da Maliye Vekâleti Millî Emlâk müdürlüğünde.

Eksiltmeye iştirak edenler işbu işe ait olmak üzere Nafia müdürlüğünden alınacak ehliyet vesikası ibrazı icabeder.

(6643) 16652

Tamirat ilânı

Maliye Vekâletinden :
Yapılacak iş : Hukuk Fakültesi zemin katında Darphane ve damga matbaasına tahsis edilen yerde yapılacak demir kapı.
Keşif bedeli : 275 liradır.
Sureti ihale : Pazarlıkla .
Muvakkat teminat miktarı : 20 lira 62 kuruştur.

İhale tarihi ve mahallî : 25-9-941 tarihine müsadif perşembe günü saat 15 de Maliye Vekâleti Millî Emlâk Müdürlüğün-de. (6644) 16653

Almanca mütercimi aranıyor

Maliye Vekâletinden:
Mail tetkik heyeti için almanca'yâ lâ-yıkıye vakîf ve Türkçe'ye kuvvetli bir mütercim aranmaktadır. Kadro ücreti 210 liradır. Ta-liplerin imtihanında gösterecekleri liyakat de-recesine göre bu ücret birden evya tedricen verilecektir. İmtihana gireceklerin en az il-se mezunun olması ve askerlikle hâc bir alâ-kası bulunmaması şarttır. Yüksek tahsil o-lanlar tercih edilir. İstiyenlerin müsbit ev-ra-ki ve iyi hizmet vesikalarıyla birlikte 10 teş-rinivel akşamına kadar Maliye Vekâleti nesriyat müdürlüğüne müracaatları.

(6836) 16914

NAFİA VEKÂLETİ

Köprü betonarme döşeme ve parke kaldırım inşaatı

Nafia Vekâletinden:

1 — Seyhan vilâyetinde Ceyhan köprü -sünün betonarme döşeme tecrit ve parke kaldırım inşaatı (26.800) lira keşif bedeli üzerinden kapalı zarf usulüyle eksiltmeye gıkarılmıştır.

2 — Eksiltme 1-10-941 tarihine müsadif çarşamba günü saat 15 de Nafia Vekâleti göse ve köprüler reisiği eksiltme ve artır-ma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müte-ferri diğer evrak Nafia Vekâleti göse ve köprüler reisiğinden (134) kuruş mukabi-linde alınabilecektir. Bu evrak Seyhan Na-fia Müdürlüğünde de görülebilir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için istekli-lerin tatil günleri hariç olmak üzere ek-siltme tarihinden en az 3 gün evvel bir isti-da ile Nafia Vekâletine müracaat ederek bu gibi işleri yapabileceklerine dair ehli-yet vesikası almaları lâzımdır.

5 — İsteklilerin Ticaret Odası vesikas-ı ile (2010) liralık muvakkat teminatlarını havi olarak 2490 sayılı artırma ve eksilt-me kanununun tarifâtı dairesinde hazırla-yacakları kpalı zarfları ikinci maddede ya-zılı saatten bir saat evveline kadar komisyon reisiğine makbuz mukabilinde vermeleri muktazıdır. (6612) 16725

MARMARA ÜSSÜBAHİRİ K.

Toz şeker alınacak

Marmara Üssü Bahri K. Satın Alma Komisyonundan :

1 — Birinin umum tutarı 48.700 liradan ibaret 100 ton, diğerinin umum tutarı 12175 lira olup 25 ton toz şeker, iki ayrı şartname ve bir partide olmak üzere ayrı ayrı pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlığı 25. eylül - 1941 perşembe günü saat 16 da İzmir'de tersane kapısı-da ki komisyon binasında yapılacaktır.

3 — Pazarlığa iştirak edecek taliplerin ticaret vesikalarını, 7305 liradan ibaret 100 ton için ve 1826,25 liralık da 25 ton için teminatlarıyla birlikte belli gün ve sa-atte komisyon başkanlığına müracaatları.

(8326-6934) 16890

EMNİYET UMUM Md.

Elbise diktirilecek

Emniyet Umum Müdürlüğünden:
1 — Zabita memurları için azı 1.000 çoğu 1.200 takım maasket kışlık elbisenin dikis işi 29.9.941 pazartesi günü 15 te kapalı zarf-la münakasaya konulmuştur.

2 — Diktirilecek elbiselerin yalnız kuma-sı umum müdürlüğümüzden verilecek diğer bütün levazımı müteahhide ait olacaktır.

3 — Kasketle birlikte beher takım için 750 kuruş fiyat tahmin edilen elbiselerin nü-mune ve şartnamesini görmek istiyenlerin u-mum müdürlük satın alma komisyonuna mü-racaatları.

4 — İsteklilerin 675 liralık teminat mak-buz veya banka mektubunu muhtevî teklif mektuplarını, 2490 sayılı kanunun 3.4 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte eksilt-me günü saat 14 e kadar komisyon ver-me-leri. (6578) 16568

DEVLET DEMİRYOLLARI

Elbise diktirilecek

D. D. Yolları Afyon 7 inci İşletme Müdürlüğünden:

Muhammen bedeli 20005 lira olan, işlet-memiz memur ve müstahdemleri için, 640 ta-kım açık yaka (caket, yelek ve pantolon ibaret) ve 210 takım kapalı (caket ve pantolondan ibaret) ceman 850 takım elbi-se ile 490 adet palto ve 450 adet şapka-nın dikimi işinin, kumaşı işletmemizce veril-mek ve astar (saten kazaalın), tela, düğme, sırma ve diğer harç ve malzeme ile âla-meti farikalar müteahhide ait olmak üze-re 2. 10. 941 perşembe günü saat 11 de Afyon'da yedinci işletme müdürlüğü binas-ında kapalı zarf usulüyle eksiltmeye yapı-lacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 1500 lira 38 kuruşluk muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini yukarıda yazılı gün saat 10 a kadar Afyon'da ye-dinci işletme komisyon reisiğine vermele-ri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak yedinci iş-letme müdürlüğünden alınabilir.

(6713) 16702